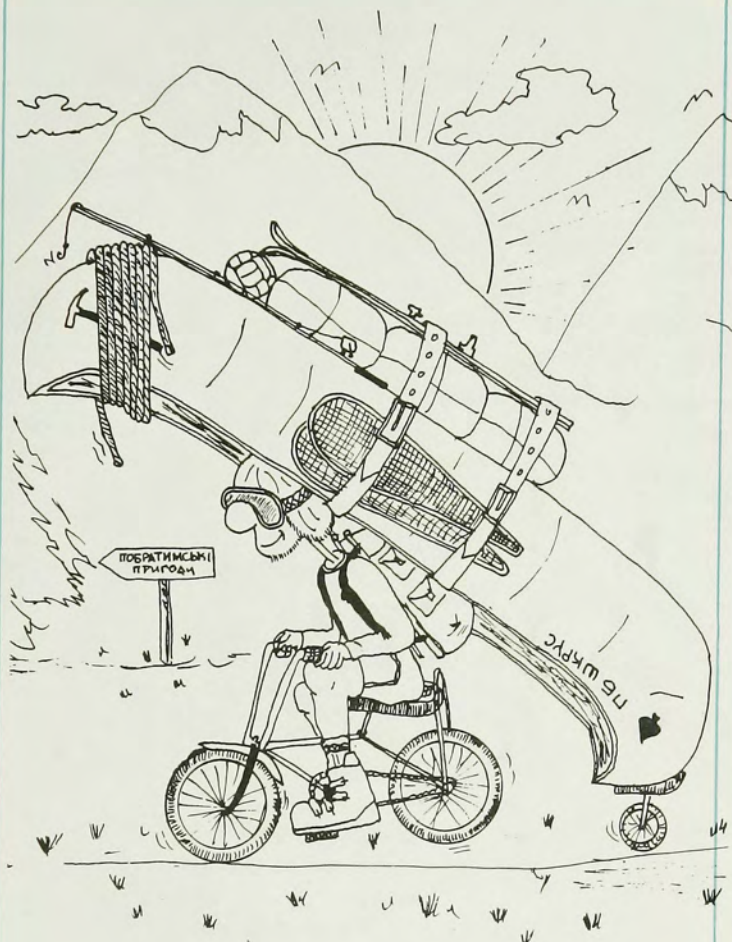

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ
1977
AUGUST — SEPTEMBER

ЮНАК

ЮНАКИ! — ЮНАЧКИ!

Маєте нагоду до **ПЛАСТОВОГО ЗАРОБІТКУ**
Потребуєте фондів на добру справу?
Хочете купити таборовий виряд?
Хочете придбати книжки до пл. бібліотеки?

Можете це здійснити **продаванням:**

1. **РИСУНКІВ** із ньяної доби
"Во врем'я оно" (розмір 11×14 інчів)
2. **Українських перстенів** з пл. лілейною, тризубом, написами "ГОТУЙСЬ", СКОБ.

По ближчі інформації пишть:

О. KRAUS

2295 Portland Avenue,
Rochester, New York, 14617, U.S.A.

Згадайте, що читали це в "Юнаку".

КУПУЙТЕ В НАС

ЯГІЖКИ

Олександра Барияляка, Львів, 1932;
ціна книжечки: \$2.50. Адреса:
Plast Publishing, 2150 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada.

ПЛАСТОВА КРЕДИТИВКА в Торонті

на корисних умовах

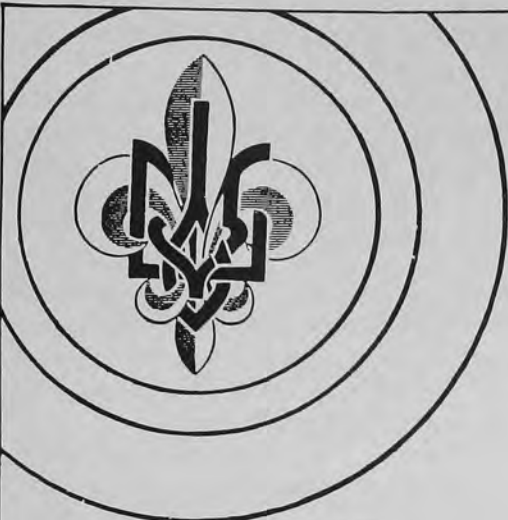
- дає **ПОЗИКИ**
та
- приймає **ОЩАДНОСТІ**.
- Пластова Кредитівка міститься
у Пластовому Домі в Торонті.
- **Урядові години:**
вівторок і четвер 7-9 вечора,
субота 2-4 по пол.

Plast (Toronto) Credit Union Ltd.,
2199 Bloor St. West, Toronto 21, Ont.
Phone: 769-9998

Пластуні і Пластунки в Торонті!
СКЛАДАЙТЕ
СВОЇ ОЩАДНОСТІ
у Пластовій Кредитівці!

Ціна одного числа \$1.00

YUNAK — a Ukrainian Monthly Magazine, published by PLAST, Ukrainian Youth Ass'n, 2150 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada Tel.: (416) 769-7855
АДРЕСА АДМІНІСТРАЦІЇ: YUNAK MAGAZINE, 2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada — Canada.
АДРЕСА РЕДАКЦІЇ: Mrs. Olha Kuzmowycz, 221 Fire Island Ave, Babylon, N. Y. 11702, U.S.A.
Second class mail registration number 2185 ● Printed by Kiev Printers Ltd., 860 Richmond St. W., Toronto 3, Ont

"Юнак" — журнал пластового юнацтва.
Появляється щомісяця крім липня і серпня.
Видає Головна Пластова Булава.

Редагує колегія.
Головний редактор:
пл. сен. Ольга Кузьмович.

Члени редакційної колегії:
ст. пл. Уляна Близняк,
пл. сен. Тоня Горохович,
гетьм. вірл. Ксеня Одежинська,
ст. пл. Юрій Павлічно,
пл. сен. Олександра Юзенів.

● Усі редакційні матеріали слід слати
на адресу головного редактора.

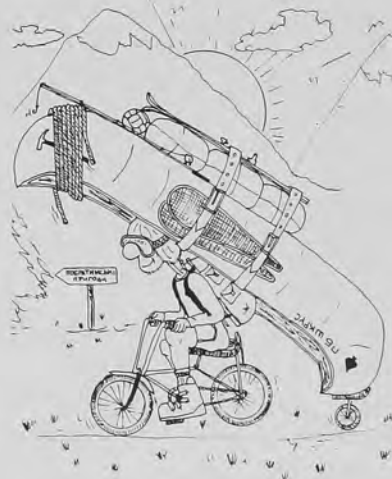
● Редакція застерігає право виправляти
мову, як теж скорочувати й виправляти
одержані матеріали згідно з пластовою
термінологією, пластовими виховними
напрямними та вимогами
юнацького віку читачів.

ЗМІСТ

2	Мова-коріння, що живить народ	Подруга Гребля
3	Проф. д-р Ярослав Падох	О. Кузьмович
4	У причалі Нью-Йорку замаяв
прапор Чорноморської Фльоти	**
5	Молоде перо: "Шляхи"	Л. Комар
	А Ви — чи знаєте своє коріння?	О. К.
6	Родинне назовництво	П. Пясецький
8	Як одружувалися наші предки?	**
9	Наш журналістичний гурток	О. Кузьмович
	Молоде перо: Прогулянка до українського музею	
	С. Хемич, М. Івашків, О. Куровицька	
10	Моя приятелька	О. Куровицька, Л. Галів, С. Хемич,
М. Івашків, Т. Поритко, С. Хемич
11	Успіхи наших друзів:	
	Д. Дерган	О. Б.
	В. Онишкевич	О. К.
12	Куток філателіста	Б. Ямінський
13	Продовжімо вишивці життя	О-ка
14	Зоряний дощ	Розбанич
15	Як переїхати автобусом з одного
кінця Америки на другий без...	К. Одежинська
18	Що читати? "Смерть"	Р. Ващук
19	Пластовий метеоролог	Розбанич
20	Різне та цікаве	**
21	"За весь свій вік він ні разу
не понюхав квітки"...	З журналу "Ранок"
22	Світ "крилатих" слів	Т. Г.
23	Кухонка для пригрівання страви	**
24	Гра на дощові дні	**
25	Хроніка	**
26	Спорт, листування	
27 — 28	Посмертні згадки, датки на пресфонд,
дарункові передплати	

● На обкладинці: З журналу "Побратими", осінь
1975, рисунок — ст. пл. Й. Мицика.

● Ілюстратори цього числа: Пл. розв. А. Бук, пл.
сен. Д. Даревич, ст. пл. Н. Пак, пл. сен. В. Пилишенко-
Гарпун.

ЮНАК

СЕРПЕНЬ — ВЕРЕСЕНЬ 1977
Ч 8 — 9 (167 — 168) РІК XV

Інтернаціональне стандартно-серійне число
0044 - 1384

МОВА — КОРІННЯ, ЩО ЖИВИТЬ НАРОД

*Із-під джерел землі пухкої
Коріння прадідів моїх
Торкається мене
Борис Корнієнко*

Дорогі Юні Подруги і Друзі!

Вгорі подані слова написав Б. Корнієнко — сучасний поет в Україні, маючи 17 років. Про коріння взагалі тепер багато мови в літературі й у житті. І в цьому числі "Юнака" знайдете дописи на цю тему. Тому й не диво, що зустрівшись з шанувальниками української традиції і мови у пл. домівці наша розмова поточилася на цю тему.

Почала Ірина. Вона студіює науки про навчання і виховання дошкільнят.

— Цікаво розповідає у книжці "Від 2 до 5", — казала — відомий у світі советський поет і дослідник дитячої мови Корніло Чуковський на підставі своїх 40-річних дослідів. Каже, що він відкрив "лінгвістичний геній" у дітей віком між два до п'ять років. У цьому віці діти засвоюють мову з таким всестороннім засягом, швидко і з подивугідною силою психічних зусиль, що вчений вважає непростимим гріхом батьків те, що вони занедбують доступ дітей до джерел рідної мови у цьому віці.

— Чи це має вплив на знання мови у старшому віці? — запитала Люба — юнацька виховниця. — Чи від того залежить в деякій мірі й емоційне пов'язання людей з мовою?

— Можливо, що саме через брак цього доступу до джерел мови в багатьох наших науковців нема любови до мови, — несподівано відізався Роман — "книжковий міль", що не розстається з книжкою. — Мене дуже дивує чого наради семінару Едмонтонського Інституту Українознавства, які відбувалися в травні ц. р. в Торонті, були англomовні. Мої батьки й багато інших людей дуже розчаровані...

— Я думаю, — поспішила докинути свої пояснення Мирося, — наша "літератка", що ці англomовні науковці тому не мають відношення до української мови, що вони не мовники. Коли б вони знали вартості мови й цілу проблематику впливу мови на характер і формування особовості дитини й людини взагалі,

то вони б так легко не залишали б української мови на боці, не давали б приводу думати, що без неї можна обійтись.

— Коли хочемо знати як в'яже мова людину з народом, то варто пригадати слова з Євангелії Св. Івана: "Споконвіку було слово" — докинув Роман. — Я розумію це так, що Словом Бог почав творити світ, що всяка творчість починається словом. А що мова народу твориться довгими сторіччями, то вона мусить мати глибоке і міцне коріння в естві народу. Мовознавець Я. Грім, сказав, що на підставі мови можна краще дослідити минуле народу, аніж вивчаючи археологічні знахідки.

Мені відрадно було слухати цих стверджень та інформацій. Очевидно, що чим більше мова популярна, тим вона здобуває більший престиж, розвивається, стає потрібною. Ідея згаданого Інституту тоді здійснюватиметься, коли буде мати своїх носіїв у житті. Ну й як студенти, діти уважатимуть вивчання української мови необхідним, коли вони бачать, що без неї можна обійтись навіть в українознавчому інституті?..

Неможливо всієї краси й особливостей українського слова передати найдосконалішими перекладами. Згаданий Чуковський багато переклав з англійської на російську мову. Він каже, що неможливо перекласти вповні на іншу мову думок, авторового "лиця", його "голосу", його літературної манери. Бо й як перекласти на англійську мову, наприклад, здрібнілі слова із закінченнями **-чка, -нькі, -тоньки** та багато інших, тобто передати жмуток променів, що їх криє в собі кожне українське здрібніле слово? Мови різняться між собою не тільки лексикою, але й синтаксою, граматиною, своїми образними висловами, ідіомами, бо вони віддзеркалюють своєрідність світосприймання, побутові явища та історичні шляхи кожного народу. Мова це коріння, що виростає з духа народу.

Чи погоджуєтесь з нами? Скоб!

Подруга Гребля

СУЧАСНІ ВИЗНАЧНІ УКРАЇНЦІ

ПРАВНИЧІ НАУКИ

Проф. д-р Ярослав Падох

З великою радістю привітали пластуни вістку, що в квітні цього року проф. д-р Ярослав Падох став головою Наукового Товариства ім. Т. Шевченка у США, тієї найстаршої української наукової інституції.

Радість пластунів перш усього тому, що д-р Падох однаково відомий в українській громаді як науковець і як пластун, який однаково щедро віддає своє серце й свої сили цим двом йому найближчим ділянкам. Обрання його на цей високий і почесний пост — це вислід послідовності нашого пластового друга, який виконує в житті те, що “проповідує”; а він у Пласті постійно стоїть за гасло “Лицем до громадянства”..

Д-р Я. Падох — пластун від молодих років, точно — від середньої школи у Стрії, де був юнаком у 5-му юнацькому курені ім. С. Осьмомисла. Він теж був останнім кошовим стрийського коша перед розв’язанням Пласту польською владою, а цей кіш начислав тоді майже 500 членів. Вірний пластовим ідеям, як член славного Загону “Червона Калина”, він

продовжує своє пластування поруч професійної праці адвоката на новому поселенні в США і поруч своїх численних громадських обов’язків. Завжди готовий до помочі й праці, він був комендантом двох перших юнацьких таборів на “Вовчій Тропі”, головою крайової пластової старшини в роках 1958-1960, довголітнім редактором журналу “Дружні послання” Загону Ч. Калини і постійним правним дорадником (до сьогоднішнього дня) пластових установ.

Як справжній прихильник української науки, д-р Падох незабаром після другої світової війни став дійсним членом Наукового Т-ва ім. Шевченка і звичайним професором історії українського права на Українському Вільному Університеті. Його особливо цікавить право української козацької держави, а у своїх наукових працях він старається на підставі права вичарувати духовий образ українця, як сторожа високих моральних вартостей.

Автор ряду наукових праць, він має одночасно гостре перо доброго журналіста і публіциста та постійно пише статті на близькі йому теми. Йому завдячуємо також обширні розвідки-життєписи трьох широко відомих пластунів, а це Олексі Гасина, полковника УПА і шефа Головного Штабу УПА, проф. Євгена Ю. Пеленського, а останньо Начального Пластуна д-ра Юрія Старосольського. Останньо проф. д-р Падох пером і словом стоїть за Українським Науковим Центром у Гарварді, уважаючи його за найкраще місце для виховання нового українського професійного наукового доросту. Як вихований у пластовому дусі соборник він вдержує тісні зв’язки з Вільною Академією Наук і мріє про її об’єднання з Науковим Товариством ім. Т. Шевченка в єдину репрезентативну наукову установу.

Завжди повний молодечої енергії, усмінений і готовий до розмови, пл. сен. д-р Я. Падох напевно зуміє тепер на своєму поважному пості полічити дію з глибиною науки.

Для пластової молоді він — найкраща жива відповідь на визов пластового гимну, у якому співаємо, що ми “сонця ясного діти... мали б в безділлі змарніти, цілі життя не знайти?!”.

О. Кузьмович

* * * *

Книга — це ключ до найглибших тайн життя.

**

У книзі мертві живуть, а німі говорять.

У ПРИЧАЛІ НЬЮ-ЙОРКУ ЗАМАЯВ ПРАПОР ЧОРНОМОРСЬКОЇ ФЛЬОТИ

Посвячення прапорів куренів "Чорноморці". Другий асистент ст. пл. Ю. Кузьмович читає святочний наказ.

Світлила ст. пл. Р. Сохан

В день після Свята Юрія — Патрона Українського Пласту, 7-го травня цього року відбулося в Нью-Йорку на кораблі "Пекін", що є тепер музейним експонатом у "Савт Рівер Сі-порт Мюзеум", небуденне свято: Того дня посвячено прапори 10-го Куреня УСП та 25-го Куреня УПС "Чорноморці".

Члени обидвох куренів, їхні родини, представники КПСтаршини в США, представники пластових куренів зі своїми прапорами і запрошені гості з Державного Центру УНРади зібралися у прегарний соняшний, весняний день на вітрильному кораблі "Пекін". На дві години цей історичний вже тепер вітрильник, що довгі роки плавав між портами Європи і Південної Америки — заступив пластунам корабель чорноморської фльоти. "Пекін" перезвано на цей час символічно на командний корабель "Святого Юрія Побідоносця", з якого дано було в 1918 році наказ підняти на всіх кораблях прапори української чорноморської фльоти. І так у причалі Нью-Йорку на тлі хмародерів замаяв піднесений пластунами прапор чорноморської фльоти та залунав національний гімн. Ряди пластунів "Чорноморців" із куренів УСП і УПС вистрuncилися до посвячення своїх прапорів, що їх провели митрофорний протоієрей о. Артемій Селепина та о. протопресвітер Богдан Ганушевський, член куреня УПС "Чорноморці", який приїхав на цю урочистість аж з Британської Колумбії, де постійно живе. До посвячення вжито воду, привезену з Чорного моря.

Посвячення прапорів куренів "Чорноморці". На першому плані напітан пл. сен. Яро Гладкий, за ним перший асистент пл. сен. Р. Шаран. Світлила ст. пл. Р. Сохан.

Обидва прапори з образом св. Миколая, опікуна моряків, та з приписовими пластовими і чорноморськими емблемами виконав пл. сен. Юрій Козак, відомий мистець і член куреня УПС "Чорноморці".

Цілий акт посвячення пройшов дуже святочно і справно під проводом пл. сен. Яра Гладкого, що є головою Чорноморської Ради та одним з основників куреня УСП "Чорноморці" в 1927 році у Львові. Першим асистентом був пл. сен. Роман Шаран, а другим ст.пл. Юрій Кузьмович. Він також відчитав святочний наказ, у якому були вичислені поіменно всі ті члени куренів "Чорноморці", що згинули в обороні України, поміж ними головний командир Української Повстанської Армії генерал-хорунжий Роман Шухевич — Тарас Чупринка.

Цим небуденним святом відзначили "Чорноморці" 50-річчя свого куреня. Треба подивляти, як гарно було це зорганізоване, щоб дати усім учасникам почуття, що "Чорноморці" справді дорожать морською традицією.

Молоде перо

ШЛЯХИ

Перед тобою, назе, дороги-шляхи
І далекі світи відкриті, —
І в приману тобі грають неба зужі,
Вдень сонця золоті, ясні зорі вночі,
І моря в синю далез повіті.

Та якою б дорогою ти не ішов,
І в якому б ти краю не жив, —
Пам'ятай, зия в жилах твоїх пливе кров —
Що завжди України ти син!
Пам'ятай, що ти син тих степів золотих,
Опоясаних синім Дніпром,
Відгороджених морем, Бескидом стрімким
І високим Кавказом, вповитим у сні, —
Вкритих неба голубим шатром,

Що ти син є Дажбога старого і тих
Городів золотoverхих, зажилих, —

Що ти син тих високих козацьких могил,
В яких Лицарі-Предки спозили.
Пам'ятай, що на тобі святий заповіт:
«Україні здобудеш свободу!»
Тож нехай так, як їм, і тобі у твоєму житті
Ця зоря лиш одна світить — вказує шлях,
Шлях до волі твого народу.

Пам'ятай!

Що якою б дорогою ти не ішов
І у краю якому б не жив, —
України у жилах твоїх пливе кров!
Пам'ятай:

України
ти син!!

Люба Комар

А ВИ — ЧИ ЗНАЄТЕ СВОЄ “КОРІННЯ”?

У зимових місяцях 1977 року 80 мільйонів американців сиділи немов приковані при телевізійних апаратах, переживаючи зворушливу й трагічну історію негра-невільника Күна Кінте та його родини. Напевно серед цих мільйонів були і наші юначки та юнаки із США, як теж багато наших читачів.

Цим разом це не була звичайна “миляна опера” (“суп опера”), яких бачиться на телевізорі десятками, а правдива історія розшуків журналіста-мурина Алекса Гілі, що провів 12 років, шукаючи за коріннями своєї родини від архівів у Вашингтоні аж до малого села у Західній Африці. Саме ця історія, списана у книжці п. з. “Коріння,” стала темою телевізійної програми, яка була на устах усіх американців, на сторінках цілої американської преси та викликала глибокі і потрясаючі наслідки у неодного білого чи чорного американця.

Гілі найшов коріння своєї родини і, як сам пише, “плакав, немов мала дитина,” коли приїхав до села в Африці, де жив колись його пращур Күна Кінте, схоплений і вивезений до Америки як невольник у 19-му сторіччі, та зустрівся із далекими своїми родичами.

Здається, не менше були зворушені глядачі цієї правдивої історії — переданої так вірно у телевізії — тож Күна Кінте, його гордість

на своє походження і доля були на устах мільйонів пересічних людей.

І так несподівано, завдяки одній програмі, в Америці стало “модним” говорити та шукати за корінням своєї родини. Преса подає поради, як шукати за своїми прадідами, вказує на те, що молоді американці з великою прикрістю переживають саме брак цього “коріння”, закликає їх говорити з найстаршими членами родини та організувати родинні зустрічі.

Приглядаючись цьому, мимоволі насувається думка, що цей рух для нас, українців, дуже корисний. Таж ми завжди плекали традиції, родинні та народні, а навіть часто “аж забагато,” як ідеться про опінію молоді.

Але тепер, коли це вже не щось дивне, а загально модне — чи не треба нашій молоді глибше замислитися і шукати за власним “корінням”?

Ось і зайняття для Вас, дорогі молоді читачі, на літні місяці. У літньому затишку буде час на розмови з дідусем, бабунею чи батьками. Випитуйте їх про свій рід, про предків, звідкіля походили, де жили, що робили. Пізнавайте своє коріння, щоб не було запізно.

О. К.

Що знаєте про свою родину?

Від Редації:

Часто Ви, молоді читачі маєте тепер труднощі назвати по-українському всіх членів своєї родини, бо справді воно не легко і в нашому народі так багато окреслень на поодиноких рідних. Отож ми хочемо Вам у цьому допомогти, так як хочемо Вам допомогти у шуканні свого коріння і родинних зв'язків. Хто зна — може саме цього літ, а не одна і не один із Вас будуть мати нагоду пізнати ближче свою родину, не лише цю безпосередню, але

й дальшу. Як добре буде, коли Ви будете знати, як звертатися до тих усіх незнаних "тіток", "вуйнів" і т. зв. "кузенів".

На наше прохання пл. сен. П. Пясецький, відомий серед пластунів знавець родинних зв'язків, виготовив довжелезну листу родинного назовництва. Думаємо, що з цієї листи скористають не лише наші молоді читачі, але й деякі старші.

РОДИННЕ НАЗОВНИЦТВО

"А" Загальні назви

1. **Пращур** — той, хто дав початок роду — часто знаний тільки з переказів і оповідань або герой родової легенди.

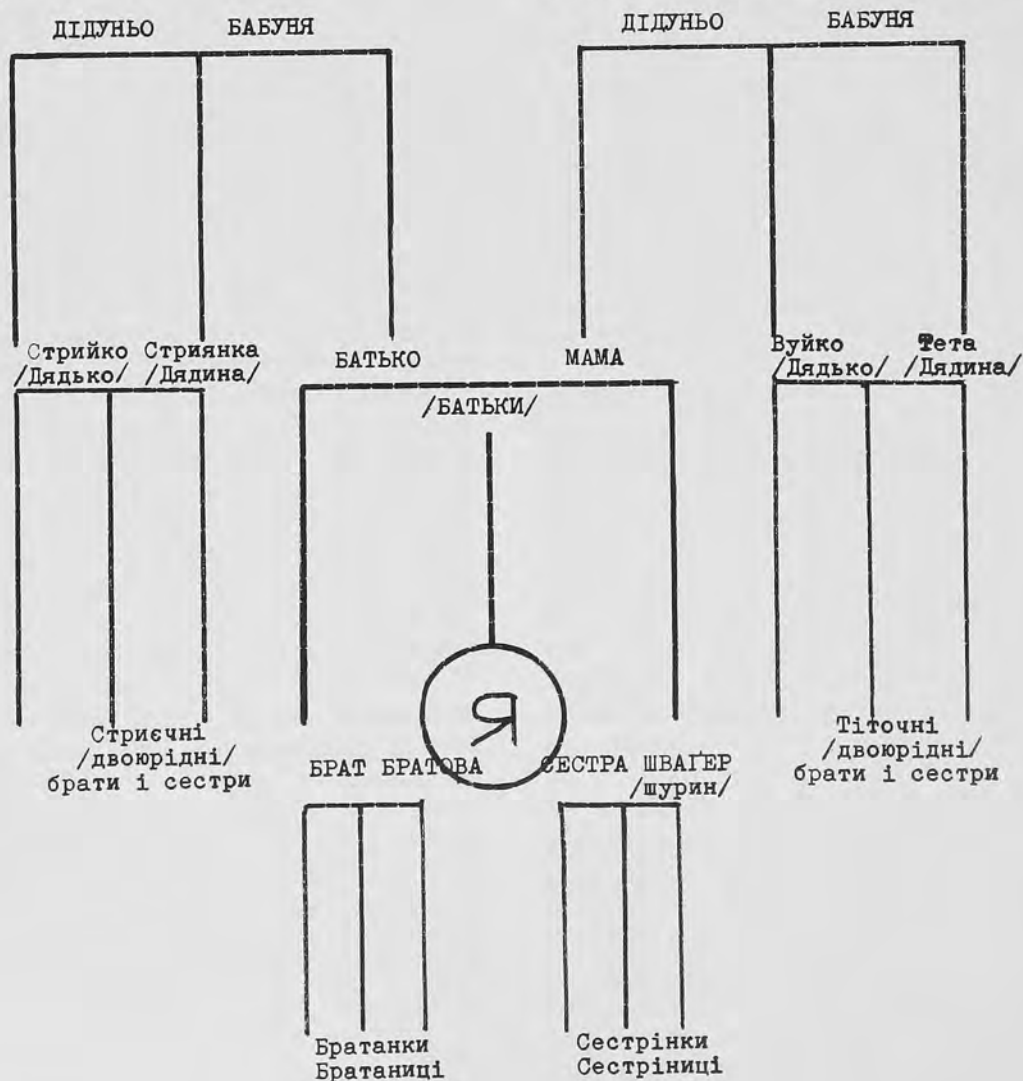
2. **Предок** (-дки) — давні члени роду, про яких звичайно мається точніші дані (напр. час чи місце народження, хто вони були, як довго жили тощо).

3. **Нащадки** — ті, що приходять чи прийдуть по предках і батьках.

4. **Рід** — предки, батьки і діти в різних ступенях споріднення.

"Б" Родові і родинні назви

1. **Прапрадід і прапрабаба** — батьки прадіда чи прабаби, прадіди батька чи мами.

2. **Прадід і прабаба** — діди батька чи матері.

3. **Дід і баба** — батьки батька чи матері. Вживається ще таких назв: дід, дідусь, дідуньо (в Галичині: дзядзьо); бабка, бабуся, бабуня; дитяча форма: буся (в Галичині: бабця).

4. **Батьки** — загальна назва батька і матері (Увага! Не “родичі”!!!).

5. **Батько** — тато, батечко, татко, татуньо, татусьо; говіркове: дедьо, неньо, дядя.

6. **Мати** — мама; вживається також: мамочка, мамуся, мамуня, мамця, матуся, матусенька, матінка, неня, ненечка тощо.

7. **Діти** — загально сини і дочки тих самих батьків чи теж із другого подружжя.

Син — також уживається: синок, синочок, синцю, синаш.

Дочка — також: доня, донька, доньця, донечка.

8. **Брат і сестра** — рідні, т. зн. діти тих самих батьків.

Брат — також: братік, братик, братчик. (Козаки вживали назви побратим — значить: дуже близький приятель, як брат).

Сестра — також: сестриця, сестричка, сеструня. (Посестра — дуже близька приятелька).

9. **Тета або тітка** — сестра батька чи матері (або дружина стрийка чи вуйка; дивись 17, 18).

10. **Дядько** — рідний або брат у перших чи двоюрідний брат батька або матері (стрийко і вуйко).

11. **Дядина** — дружина дядька або рідна чи сестра у перших або двоюрідна сестра батька чи матері.

12. **Родичі** — загально це діти дядька, стрийка, вуйка, дядини, тети і т. д. Точніше це:

а) стриченні і тіточні брати і сестри або брати і сестри у перших чи двоюрідні брати і сестри; (англійською мовою first cousin).

б) стричечно-стриченні і тіточно-тіточні брати та сестри; (анг. second cousin).

13. **Братанок, братанець і братаниця** — діти брата, (на центральних землях також небіж і небога, племінник і племінниця).

14. **Сестрінок, сестрінець і сестріниця** — діти сестри (також небіж і небога, племінник і племінниця).

15. **Внук і внучка, внучка** — діти сина чи дочки у відношенні до діда і баби.

16. **Правнук і правнучка** — діти внуків у відношенні до прадідів.

Льокально:

17. **Стрийко і стриянка** — рідний брат батька і його дружина. (Стрийна — в деяких околицях Галичини сестра батька або дружина

стрийка).

18. **Вуйко і вуянка** — рідний брат матері і його дружина. (Вуйна — в деяких околицях Галичини сестра матері або дружина вуйка).

“В” Подружжі і звичаєві споріднення

1. **Подружжя** — двоє молодих чи старших людей, хлопець і дівчина, чоловік і жінка, що одружилися.

2. **Наречений і наречена** — хлопець і дівчина, що заручилися. На центральних землях уживається суджений і суджені (рідко).

3. **Чоловік і дружина** (або жінка) — наречені, коли одружаться. Молоде подружжя називають теж парою молодих або молодят. Молода одружена жінка — це молодиця. Одружений чоловік — жонатий. Мужчина — жениться, жінка — виходить заміж, обоє одружуються.

4. **Зять** — одружений чоловік у відношенні до батьків дружини; (анг. “son-in-law”).

5. **Невістка** — одружена жінка у відношенні до батьків чоловіка; (англ. “daughter-in-law”).

6. **Свекор і свекруха** — батько і мати чоловіка у відношенні до дружини сина, невістки.

7. **Тесть і теща** — батько і мати дружини у відношенні до чоловіка дочки, зятя.

8. **Сват і сваха** — або свати — обі пари батьків молодих між собою; (анг. “in laws”).

9. **Хресні батьки** — хресний батько і хресна мати — ті, що тримають дитину до хресту. Вони не можуть між собою одружитися. Для себе вони кум і кума.

10. **Похресник і похресниця**, хрищеник і хрищениця — діти, яких христили, у відношенні до своїх хресних батьків.

11. **Зовиця** — сестра чоловіка у відношенні до жінки брата і навпаки.

12. **Ятрівка** — жінка чоловікового брата.

13. **Братова** — жінка брата; (анг. “sister-in-law”). В Галичині прийняті німецькі назви швагер, швагрова, швагерка.

14. **Швагер, шурин** — чоловік сестри; (анг. “brother-in-law”).

15. **Вітчим** — це другий чоловік матері.

16. **Мачуха** — це друга жінка батька.

17. **Пасерб і пасербиця** — це діти з першого подружжя у відношенні до вітчима і мачухи.

18. **Природні браття і сестри** — коли чоловік оженився вдруге і має діти з другою жінкою або коли жінка вийде вдруге заміж — діти з обидвох подруж є одні для одних “природні” брати і сестри.

ЯК ОДРУЖУВАЛИСЯ НАШІ ПРЕДКИ?

Вінчання і весілля наших братів, сестер, товаришів або знайомих є звичайно темою не одної розмови серед нашого юнацтва, а вже особливо серед юначок. "Хто, з ким і як" — цікаво знати, тимбільше що не одна юначка (а може і юнак?) думають і про своє майбутнє та як то буде, коли й вони "стануть під вінець".

Але ми не будемо писати тут про цього-річні літні весілля, хоча їх напевно було багато — бо це не тема на сторінки "Юнака", а на розмови і сплітки. Ми хочемо Вам дещо розказати про давні-давні весілля і приготування до них у галицькій священичій родині. А Ви напевно знаєте від своїх бабунь чи батьків, що священики в Галичині були давніше всі одружені, а їхні дома були осередком культурного і товариського життя у 19-му і на початку 20-го сторіччя. Може, ті цікаві, а Вам напевно і смішні історії будуть для Вас ще одним причинком до пізнання життя і побуту Ваших предків?

Ось як розповідає про цю важливу в житті людей кожного покоління подію Амврозій Андрохович на сторінках жіночого журналу "Нова Хата".

Панна Параскевія, донька отця Глібовицького, починала 15-ий рік життя, і пора було "йти під вінець". Тому післали її на "едакацію і респект" до Львова. У домі вуйка, каноніка¹ о. І. Горбачевського, пізнала вона питомця², пана Єлисея Гарасевича. Після скінчення богословських³ студій п. Єлисей освідчився о. канонікові Горбачевському, патріярхові роду, а що юнак не мав боргів і походив з доброї родини, отець канонік згодився, обговорив докладно справу приданого⁴ й вислав його до батьків панни Параскевії, щоб довів справу до кінця. Батьки радо прийняли освідчини, справили

заручини й вислали доньку до Львова по весільну гардеробу й для доповнення давніше приготованого приданого.

Далі автор точно вичисляє, що панна П. купила. Поруч із матеріялами на сукенки і білизну знаходимо у списку такі цікаві речі, як 2 пари нитяних тяжких панчіх, віденські з пелюшків шкірок черевики (?), вахляр зі слоневої кости і газовий "негліж" з коронкою (та багато іншого). На кінці списку закупів знаходимо 3 гарці⁵ й 3 пляшки вина на весілля.

Весілля, як читаємо, відбулося на селі у батьків з усіма обрядами й тривало... цілий тиждень. З'їхалася ближча і далька родина молодих і запрошені та незапрошені (як пише Андрохович) гості. Між ними багато "питомців", які шукали пари. Весільні гості привозили дарунки, і ті дарунки допомагали молодим у ви-посаженні.

По весіллі молода діставала з хати все, що було потрібне на початок сільського господарства у приходстві, включно з курми, індиками і коровами.

Молодий отець Єлисей відбув практику у Львові, а відтак його висвячено на священика, і він дістав парафію.⁶ Тоді, пише п. Андрохович, він дістав "згідно з передшлюбною умовою" 300 золотих ринських як посаг жінки і "власноручно підписав на них квіт".

Ось так це відбувалося у 19-му сторіччі. А тепер порівняйте, Дорогі Читачі, із сьогоднішніми весіллями. Трішки інакше воно тепер виглядає, правда? Чи уявляєте сьогодні свого брата чи знайомого серед молодих, щоб поважно "освітчався" батькам або підписував посвідку, що дістав у приданім враз із жінкою?

Пояснення слів:

¹ канонік — вищий ступінь укр. католицького священика,

² питомець — студент-богослов,

³ богословські студії — студії на священика,

⁴ придане — усі речі, які дівчина одержує від батьків на своє господарство,

⁵ гарець — приблизно 4-літровий посуд,

⁶ парафія — хата священика враз із господарством на селі, де священик мав виконувати свої обов'язки, у якій він був душпастирем.

Також територія (село, кілька сіл, частина міста), де він був душпастирем.

НАШ ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ГУРТОК

П'ять юначок із Пластової Станиці в Нью-Йорку — Таня, Леся, Марта, Оксана і Сяня — ось і цілий гурток, але який охочий писати, пробувати своїх сил і черпати знання з мого досвіду!

Вони зголосилися добровільно, і ми протягом кількох місяців сходилися в середу в домі. Юначки читали свої журналістичні спроби, слухали й критикували себе взаємно, а при цьому багато говорили і сміялися. Наші сходи напевно не мали настрою лекції в школі чи поважної науки, і тому коли я не раз пропонувала вже закінчити наші зустрічі, всі юначки голосно протестували.

Мої “журналістки” пробували за моєю порадою різних родів дописів. Ми почали їх від газетної новинки про щоденні події, а далі через рецензію фільму дійшли до опису відвідин в Українському Музеї. В усьому найважливіше було, щоб вони писали по-українському,

шукали нових слів і висловів і щоб було їм приємно писати.

Здається, найбільше приємності справило моїм журналісткам, коли я запропонувала їм написати характеристику доброї товаришки, не виявляючи її імені, а при читанні інші будуть вгадувати, кого мала на думці авторка. Тут і показала найкраще пластова дружба наших юначок. Стільки гарного і теплого вміли вони написати про своїх подруг, стільки доброго знайти в їхній поведінці!

У цьому числі призначаємо спробам цього журналістичного гуртка ціле “Молоде перо”.

Усі вони набрали охоти дописувати й усіх їх зацікавила журналістика. Може, їхній запал і наш добрий досвід із працею у журналістичному гуртку заохотить також інших юначок і юнаків, їхніх упорядників, а може й референтів юнацтва?

Ольга Кузьмович

Молоде перо

ПРОГУЛЯНКА ДО УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ

Шостого квітня ц. р. наш журналістичний гурток відвідав Український Музей в Нью-Йорку. Ми почали оглядати його з п'ятого поверху під проводом директорки Марійки Шуст. Ми бачили дуже гарні писанки у різних складних стилях. У більшості вони мали правдиві українські взори, а деякі мали мотиви природи. У другій кімнаті була виставка традиційного українського печива різьбленого і весільного.

Опісля ми зійшли на четвертий поверх до великої кімнати, де були стародавні рушники й килими. Також бачили сорочки з різних земель України. У більшості сорочки були вишивані в одному кольорі та символізували певні особливості областей України.

Мені найбільше сподобався вінок, який був зроблений на весілля для молоді з Гуцульщини, але мав на переді принасу з американських центів.

Ми вийшли з музею раді, що ми маємо таке гарне українське мистецтво.

Пл. розв. Сяня Хемич

* * *

Український Музей, який ми відвідували з нашим журналістичним гуртком, в дуже доброму для музею місці на Другій Евеню. Будинок модерний і новий. Чудова виставка писанок, яку ми оглядали, — це вишуканий приклад нашої багатой української культури. Писанки приміщені за скляними охоронами й розміщені за областями України. Коли оглядати одні по одних, можна бачити велику різницю. Деякі писанки дуже старі, інші

ПИСАНКИ

щойно розмальовані професійними руками. Складність писанок і чудові різноманітні взори можна з цікавістю оглядати цілий день.

На іншому поверсі ми оглядали чудові скатерті, рушники й старі вишивані блюзки. Ці блюзки вишивані на дуже грубому полотні мені зовсім не подобалися.

Найкраща виставка — це весільні й обрядові хліби. Кожний інший і всі дуже цікаві. У цій частині музею знаходилися також весільна корона, прикрашена стрічками й всім добром. Цікаве, що між іншими прикрасами знаходилися також американські центи з образом Лінкольна.

Надіюсь, що ми колись знова зможемо відвідати музей.

Марта Івашків

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

Український Музей на Другій Евеню в Нью-Йорку, який є власністю Союзу Українок Америки, дуже цікавий.

Великодня виставка, яку ми оглядали, показувала писанки з різних місцевостей України. Контраст стилів і кольорів у писанках з різних областей України був неймовірний. Я була лише заскочена тим, що в декотрих писанках була видута середина яйця. На мою думку, це нищить красу писанки.

У довгій кімнаті були виставлені чудові короваї. Всі, навіть найменші частини, були дуже докладно виконані і справді чудові.

Накінєць ми оглядали вишивки. І тут, як у писанках контраст кольорів і стилів від області до області.

Експонати Музею дуже гарні й гарно представлені.

Оксана Куровицька

КЕРАМІКА

МУЗЕЙ ВІДКРИТИЙ

Середа від год. 1 — 5

П'ятниця від год. 3 — 7

Субота від год. 1 — 5

Неділя від год. 1 — 5

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ

203 SECOND AVENUE · NEW YORK, N.Y. 10003

МОЯ ПРИЯТЕЛЬКА

Моя приятелька, про яку пишу, велика спортсменка. Вона інтелегентна й завжди весела. Від переходу до юнацтва працює тяжко в курені, допомагає здобувати спортивні трофеї та перші місця на всіх спортивних змаганнях і на Святі Юрія. Вона завжди вміє потішити інших та підтримувати у важких ситуаціях.

Вона має брата, з яким вона дуже добре годиться.

На нашому курсі журналістики нас мало. Кожна з нас має принаймні одну з прикмет, які я вичислила — але тільки одна має всі.

Пл. вірл. Оксана Куровицька

Я маю багато товаришок, але розкажу вам тільки про одну. Вона є одною з моїх найближчих товаришок, а причина, чому так є, ось така: вона завжди в доброму гуморі, навіть як трапиться щось неприємне. Як ти маєш якусь проблему, вона ніколи не відмовить допомогти чи поради, а як хтось з злого гумору, вона завжди знайде якийсь спосіб потіхи. Коли станеться щось критичне, вона ніколи не попадає в гістерію, а коли дві особи спе-

речаються, вона ніколи не стає по одній стороні.

Є ще багато добрих примет моєї приятельки, що мені дуже подобаються. Але є одна, яка ані мені, ані іншим ніяк не подобається, а це те, що вона вважає себе гіршою, ніж вона є. Я не знаю, хто вона є, але думаю, що ті, що її знають, напевно вже згадали.

пл. розв. Леся Галів

Моя товаришка Христя (це її приbrane ім'я) приятелює зі мною ще з дитинства. Наша перша зустріч була в музичному садочку п. Мірошніченко, коли ми виступали у ролі зірок. З того часу ми маємо подібні зацікавлення: музика, плавання і читання книжок. Ходимо до тієї самої класи школи св. Юра і належимо до одного пластового гуртка. Кожна з нас має брата.

Христя дуже цікава й весела дівчина. Любить жартувати. Вона прантична й оптимістка в житті, добре вчиться. Ми себе розуміємо й допомагаємо собі. Маю надію, що ми будемо добрими приятельками також у майбутньому.

Пл. розв. Сяня Хемич

Кожна людина є інша своїм характером і виглядом. На жаль, не кожного особистість всім подобається. Ця людина, про яку я думаю, має дуже добрий характер й щире серце. З малих літ була вона моєю доброю товаришкою і ніколи мене не обмовляла. Завжди допомагала мені, як я була у клопоті, і давала пораду.

Але я знаю, що часом, як їй щось не подобається, вона не хоче мені того сказати, щоб я не образилася.

Ця людина є індивідуалістка, мудра, приятелька — одним словом: усе, чим товаришка має бути.

Пл. розв. Марта Івашків

Хто це є? Ця дівчинка є така смішна й завжди така весела, що з нею можна провести дуже приємно час.

Її волосся досить гарно зачесане й вона добре вбирається. Добре вчиться у школі, активна пластунка. Вона мусить бути досить здібна, коли грає на фортепіані й добра в спорті.

Моя товаришка має дуже веселого брата, що тан як вона, добре вчиться.

Мою товаришку всі знають, бо вона всюди є, у всьому бере участь та нас усе цікава. Вона дуже приятельська. Ну, чи вгадали?

Пл. розв. Таня Поритно

МОЇ ВАКАЦІЇ

Я завжди мріяла хоч раз в житті побачити бабуню, яка живе в Україні. Подорож на Україну дала б мені нагоду ближче пізнати бабуню і мою родину. Всі вони мешкають у Дрогобичі, де народився мій тато. Батьки моєї мами живуть біля нас у Нью-Йорку. Я хотіла б пізнати також родину моєї мами в Бережанах.

Будучи в Європі, я хотіла б провести решту вакацій у тихих горах Швейцарії, романтичній Італії і побачити історичні місця, де колись жили славні люди. Все це тільки мрія.

Сяня Хемич

УСПІХИ НАШИХ ДРУЗІВ

ДІЯНА ДЕРГАК

Пл. розв. Діана Дергак є членом проводу 40 Куреня УПЮ-ок ім. Княгині Ольги в Боффало. Вона є теж ученицею курсів українознавства "Рідна Школа", а цього року деб'ютувала на вечорницях Допомогової Секції.

Вона відбула багато таборів, останнього року була у спеціалізаційному морському таборі і на курсі новацьких виховниць. Тепер вона працює новацькою впорядницею і придумує для своїх новачок багато цікавих ігор та ручних робіт.

Діана винятково зарадна й активна в гурті своїх ровесниць, дуже зацікавлена історією та літературою і любить багато читати. Вона добре проводить кожне завдання, яке вимагає організації і дбайливості.

Все це спричинилося до того, що вона здобула ряд перших нагород в часі змагань між найкращими ученицями середніх шкіл у конкурсі красномовства. Темою Діани було слово "Чим для мене є Америка". У ньому вона підкреслила особливо ті прикмети Америки, які для нас, українців, завжди будуть найважливішими. Вона каже: "Мільйони людей наплило до Америки в розпачливому шуканні свободи. А з цією свободою, яку вони тут знайшли, вони також знайшли безпеку і надію на майбутнє. Для мільйонів Америка — це новий початок, нове життя".

За це своє слово Діана Дергак добула перше місце — золоту медаль, перше місце —

трофей для Боффало, перше місце — трофей для Ірі Кавнті перше місце для Західного Стейту Нью-Йорк, браслет з амулетом демократії, п'ятдесятдоларовий бонд і відзначення від місцевого Ветеранського Відділу Закордонних Воєн та запрошення брати участь у їхній конференції, в часі якої їй вручено окреме відзначення.

Радіємо успіхами Діани і бажаємо їй далі ширити добру славу українки-пластунки та примірної громадянки США.

О. Б.

ВСЕВОЛОД ОНИШКЕВИЧ

Ми завжди радіємо, коли можемо подати нашим читачам вістки про успіхи пластунів і пластунів — але вже особливо, коли вони ще в юнацтві.

Про Всеволода Онишкевича ще спеціально нам приємно писати, бо це син пл. сен. Ляриси і Любомира Онишкевичів, які започаткували наш журнал і редагували його перших п'ять років.

Пл. уч. Всеволод Онишкевич має 14 років і закінчив 10-ту класу у "Lawrence High School" в Трентоні, Н. Дж.

Він особливо цікавиться математикою та компютерами і бере курси прискореної математики. Весною цього року його делегувала школа на перші змагання у математиці для учнів стейту Нью-Джерзі, у якому брало участь 300 учнів. І саме Всеволод Онишкевич дістав відзначення за найвищі оцінки у цих змаганнях, про що подала американська преса у Нью-Джерзі.

Пл. уч. В. Онишкевич цікавиться не лише математикою, але й хемією та астрономією, яку плянує студіювати. Поруч цього він любить музику, грає на фортепіані вже 11 років і в

квітні цього року брав участь у прилюдному концерті, виконуючи рапсодію сучасного композитора Д. Крегенбюгеля.

Всеволод ходить, розуміється, до Школи Українознавства в Трентоні та належить до гуртка "Олені" 49-го куреня УПЮ-ів. Знаючи вже добре історію України, він недавно подав до американського часопису вияснення у справі фальшивих даних, поміщених на його сторінках.

CLARIFICATION

I am writing this to make some corrections to a letter, "The Khazars", which was published in The Trentonian in Nov. 3:

1) "The Khazars were beaten by the great Kievan (not Russian) ruler Sviatoslav (not Srigtopolk) in 965 (not 976) A.D.".1

2) "The kingdom of the Khazars was conquered in the X century by the Kievan Rus".2

3) The Kievan Rus is not the same as Russia

(Muscovy), which came into existence between the XIII and XIV centuries.3

Bibliography:

1 — "Chronicle of Ancient Years", Moscow, 1962.

2 — "World of the Middle Ages" lecture by Dr. Edward Peters, University of Pennsylvania (Public Service), session 41, KYW, channel 3, Sunday, Nov. 9, 1975.

3 — "Christianization of the European East", Dr. B. Korchmaryk, p. 10.

Vsevolod Onyshkevych

9th Grade, Lawrence Junior High

Подаємо в цілості це вияснення, щоб воно було прикладом для інших юнаків та юначок. Листи до редакції чи видавництва, писані рукою молодих читачів, звичайно містять скоріше, ніж спростування старших. Отже так наша молодь може вияснити чужим неодну фальшиву інформацію про Україну та її минуле чи сучасне.

O. K.

КУТОК ФІЛАТЕЛІСТА

ЗНОВ УКРАЇНЬСЬКА ПЕЧАТКА НА АВСТРІЙСЬКИХ МАРКАХ

Заходами Союзу Українських Філателістів Австрії знова цього року в травні використано у загальному продажу поштову печатку з українською тематикою.

Рік-річно у травні їде по найкращих закутинах Австрії "поїзд любови ближнього", т. ЗВ.

"Зонненцуг", призначений для хворих та інвалідів, що тим способом можуть подивляти красу Австрії та її околиць. З приводу такого 13-го вже з черги "Зонненцугу" Союз Українських Філателістів Австрії влаштував на головній станції у Відні філателістичну виставку. При нагоді цієї виставки поштовий уряд відкрив спеціальний поштовий відділ, в якому перебивали кожну австрійську марку окремою печаткою з українським мотивом. Як бачимо, на печатці зображений Архангел Гавриїл — патрон пошти і філателістів на підставі ікони зі села Дальови на Західній Лемківщині та сонце як символ організації поїздів любови ближнього." До цього напис німецькою та українською мовами, що вияснює, з якої нагоди ця печатка видана. Хто зацікавлений, може все ще одержати в бюрі Союзу Укр. Філ. у Відні листівку із австрійською маркою та печаткою.. Ціна 1.50 дол.

Ст. пл. Б. Ямінський

**Чи Ви вже вирівняли
передплату на 1977 рік?
Зробіть це якнайшвидше!**

ПЛАСТУНКАМ НА ВУШКО

ПРОДОВЖІМО ВИШИВЦІ ЖИТТЯ

Не рідко бачимо вишивані сукенки з дуже працьовитими зображеннями, які вимагають довгих, довгих годин вишивання та пильної праці. Однак не завжди ці густі, багаті зображення роблять ефектне враження, і ефект ніяк не співмірний з виконаною працею.

Тому радимо Вам, Дорогі Подруги, добре розважати, як беретеся самі або просите маму чи бабусю вишивати гарну сукенку.

Треба брати до уваги все — колір, узір, спосіб вишивання, а передусім потрібне зусилля. Не забувайте, що мода часто змінюється і тому шкода вишивати дуже пильно сукенку, стиль чи довжина якої може бути за два-три роки неможлива до носіння.

Ви, мої молоді Подруги, ніколи не маєте досить часу, а всі, як пристало на молодих, любите мати нові речі й гарно виглядати. Отож хочу на вушко шепнути практичну та добру розв'язку вишиваній сукенці.

Вишивайте собі довгий пасок, ширини 2 інчів (2 або 3 пальців Вашої руки), гарним дрібним хрестиковим зображенням, на тонкому матеріалі. Такий пасок нашийте так, як на рисунку, при горішньому витині та внизу, колір якої доберіть до вишивки. Цього року мода любить на літо у сильно витятих сукенках на двох тоненьких шлейках — немов би мода мала умову з погодою, що літа буде дуже гаряче. Але вже за рік літні сукенки можуть мати інакший крій і Вам вже не захочеться носити так сильно витятої. Тоді відпорете нашитий пасок вишивки і пришите його відповідно до іншої сукенки. Так Ваша вишивка буде справді використана, а робота Ваша чи мами не піде на марно.

О-ка

Пластун є ошадний...
(4-та точка пластового Закону)

*... добре також коли щадить в українській установі
нагоду до того дає: Кредитівка "Самопоміч"
558 Summit Ave., Jersey City, N.J. 07303*

Щоб бачити зоряний дощ, не потрібно Тобі ні дощовика, ні парасолі — добрий далеко-вид може Тобі придатися.

Зоряний дощ прекрасний і куди більш цікавий, чим штучні вогні (фаєрверки).

Майже в кожній порі року можна на нічному небозводі побачити падаючу зірку (метеора): приблизно 5-10 на годину, але кожного року в серпні падає "зоряний дощ". Цього року астрономи обчислюють, що "зоряний дощ" буде падати між 8-им і 16-им серпня.

Тоді нічний небозвід золотиться від падаючих метеорів і небо схрещуватиметься золотими лініями, а падає їх приблизно 50 на годину, а то й більше.

Метеор — це грецьке слово, що означає "щось у небі". Астрономи означають ним відблиск на небі, коли каміння чи залізна грудка, летючи з шаленою швидкістю, зудариться з молекулами повітря; а метеорит — це та сама грудка каміння чи металу, знайдена вже тут на землі.

Вночі ми бачимо тільки найбільші метеори на віддалі 200-300 миль. Їх падає багато більше, і денно куля земна зустрічає їх кількасот мільйонів у просторі, а щодня на землю падає приблизно 1000 тон метеорів, попелу та космічного пороку.

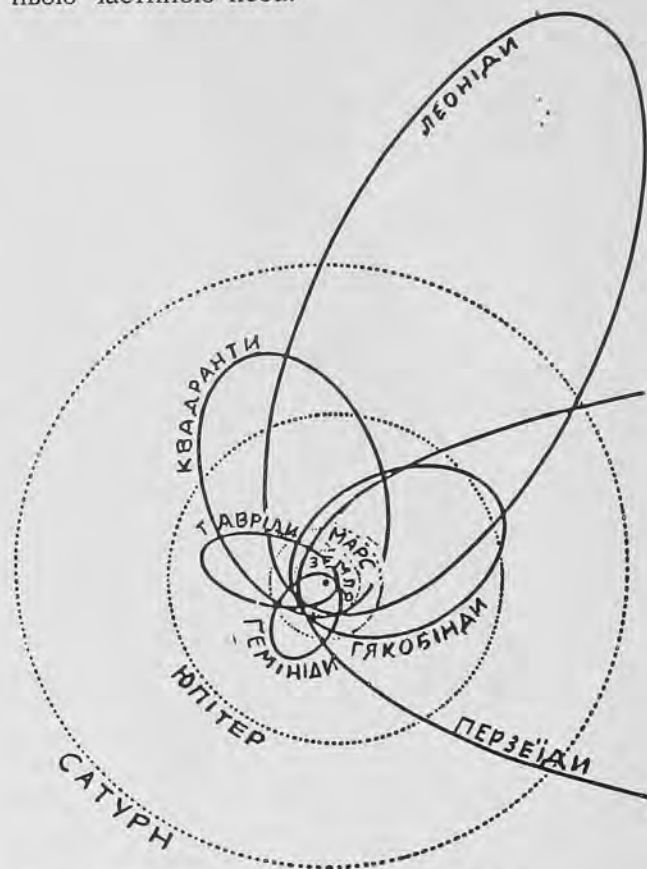
Метеори летять із швидкістю 7 до 45 миль на секунду (пересічна швидкість 20-25 м/сек), а метеорити 10 м/сек. Їх можна завважити на небозводі, коли вони є на висоті 70-50 миль від рівня моря; менші спалюються на висоті 50-60 миль від землі, а більші — 30-40 миль.

Астрономи догадуються, що метеори, комети та астероїди мають спільне походження — це залишки малої планети, що кружляла докола Сонця між орбітами Марса і Юпітера.

Вона постала приблизно 3-4,5 білльйонів років тому, а вибухнула з незнаних причин (або зударилась з іншою планетою) біля 1.3 білльйона років тому.

Найкращий вечір, щоб дивитися на Персеїди (серпневий зоряний дощ), це вечір 12-го серпня ц. р.; тоді побачите найбільше метеорів — якщо не буде хмар на небі або дощу.

Щоб оглядати зоряний дощ, не треба конечно лорнетки чи телескопа, їх можна побачити голим оком. Краще оглядати їх далеко від міста, щоб світла і дим вам не перешкождали. Виберіть собі місце, щоб дерева і будинки не закривали вам небозвод. Сядьте на коци чи складані крісла і слідкуйте за північно-східною частиною неба.

ОРБІТИ ЗОРЯНИХ ДОЩІВ

Відразу метеорів не побачите (треба, щоб око привикло до темноти); почекайте кілька хвилин, а тоді побачите навіть кілька. Деякі ясніші, інші менше ясні, одні падатимуть прямо, мов стріла, а другі луком по небі.

Під час зоряного дощу метеори падають майже з одного пункту неба, а це тому, що куля земна переходить цілий пояс метеорів (дивись рисунок ч. 1).

Зоряні дощі (а є їх 6 у році) мають звичайно назви великих констеляцій, біля яких

вони з'являються, так як серпневий названий за констеляцією Персея. (Грецький герой, що визволив Андромеду від Медузи).

Щорічні зоряні дощі:

Назва	Головна ніч
Квадранти	3-го січня
Ліриди	21-го квітня
Персеїди	12-го серпня
Оріоніди	20-го жовтня
Леоніди	16-го листопада
Гемініди	13-го грудня
Кількість на годину	Скільки днів
40	1
10	2
50	5
20	8
10	4
50	6

На рисунку ч. 2 побачите орбіти зоряних дощів — колишніх комет. Місце, де більшість орбіт перехрещується, це приблизно позиція, де та планета, що вибухнула більше чим бійон років тому, кружляла довкола сонця.

Шукайте за метеоритами — це переважно мале темне каміння із сотнями малих і великих дірок або темне й гладке (магнет їх притягає). Деякі мають у середині діаманти (я ще не знайшов такого).

Але хоч і брилянтів не знайдете — старе українське повір'я каже: "Як побачиш падаючу зірку і в думці чогось забажаєш, то воно сповниться". Подумайте, скільки бажань сповниться вам у серпні. Але думайте швидко, щоб зірка не впала на землю, поки ви не скінчили думати, бо тоді... не сповниться!

Розбанич

ЗОЛОТИЙ ДОЩ

В садку осталося щось зі соняшної зливи,
що взгора день увесь шаліла весняним
промінням.

Розкішний куц, золотожовтим квіттам
аж до землі ласкової обважніло зігнувся,
ти у поклоні, ти може з надміру краси.
Сьогодні вже суцільна соняшна жовтінь
прозябла скрізь зеленим свіжим листям,
та куц здається ще надмірно золотий.
Недаром хтось назвав оцеї дарунок сонця:
золотий дощ.

Марія Голод

22 квітня 1977 р.

CHOLKAN

Купно і продаж реальностей
Оцінка (валюація) реальностей
Аранжування, купно і продаж
мортгеджів
Загальна асекюрація

R. CHOLKAN & CO. LIMITED
Realtor — Insurance Agent

527 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 532-4404

2336 Bloor St. W. Toronto — Tel.: 763-5555

4984 Dundas St. W. Etobicoke — Tel.: 236-2666

INSURANCE:

2336-A Bloor St. W. — Toronto — Tel. 763-5666

Будьте ПЕРЕДплатником, а не ПІСЛЯплатником!

Як переїхати автобусом з одного кінця Америки на другий без...

Без чого?

Багато я не мала. Їхала я сама, мала при собі одну валізку і торбу з харчами. Я їхала без знайомих (але до знайомих, які мешкають на другому кінці континенту), без шкільних книжок (від них я втікала), і без гризот.

Сама їзда тривала 72 години з міста Філадельфії до Лос Анджелос, Каліфорнія. Миль...

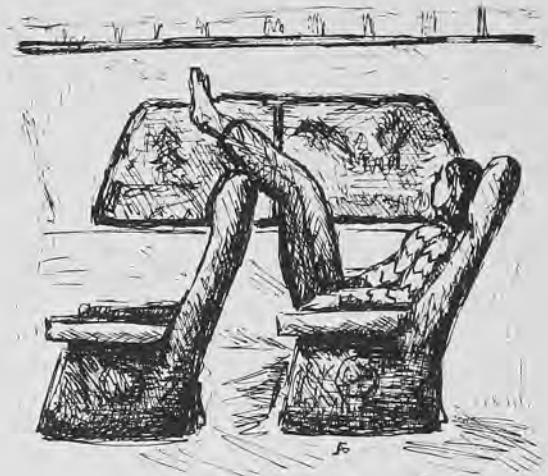
Тиждень від хвилини, коли я постановила їхати, я сіла в автобус і поїхала. Саме був початок лютого.

При собі я мала магнітофон і різні ленти, а це показалося непотрібне. Поперше між нами часто починалася розмова, а подруге, часто журилася ним, коли його лишала в автобусі на зупинках. Брати зі собою магнітофон незручно, тим більше, що при собі я завжди мала торбу з фотографічними апаратами. Радію не раджу брати, бо в автобусі станції тяжко ловити (як довідався мій сусід). Головне мати "дротик", який грає музику просто в ухо. Не можу собі уявити, який гамір був би в автобусі, якби всі не привезли своїх слухавок...

Я переконана, що добре мати при собі малу подушку або якусь частину одягу, яку можна скрутити як подушку. Справа в тому, що крісла в автобусі мають опертя під головою, а не під шиєю. Після одної недоспаної ночі вийдеш із автобуса із штивним карком! У цім дуже придалась мені моя куртка. Я у рукав впхала шапку і цей рукав підклала під шию. Решту куртки завинула навколо себе і вигідно виспалась.

Треба пам'ятати, що після довгої поїздки ноги напухають. Я в дорозі черевики скидала і ноги клала на сидження, і догори і перед себе, і коло себе... де попало! Головне, ноги підняти вгору. Треба тільки вважати, хто є твоїм сусідом.

На дорогу я взяла свою торбу харчів. Тут я вклала малі консерви (пушки) риби, городини, компоти і соки. Мала теж пів бохонця хліба і свіжі овочі. Харч вичислений на повних три дні. Так я не була зв'язана автобусовим розкладом зупинок і їла тоді, коли була голодна, а не тоді, коли ми ставали на зупинці. Найважливіше — не була залежна від ресторанів, при яких зупинявся автобус. Там харч звичайно несмачний і надзвичайно дорогий.

Для розривки й руханки на кожній зупинці я ходила якнайдалі по містечку. Автобуси зупинялися що дві години на 15 хвилин, а на їжу і зміну шоферів від одної до півтори години. Я верталася до автобусу, лишаючи собі п'ять, десять хвилин на миття і приготування харчу. При собі я мала маленький електричний "кавник". В останніх кількох хвилинах на зупинці в умивальні я наливала воду в кавник, робила дірку в консерві і клала цілу консерву у воду. Тоді я закривала кавник і включувала його. Заки я обмилася, консерва вже була тепла. Її я витягала, а у воді запарювала чай або роспускала суху юшку. Розуміється, мала теж мою посудину і їла вже мою страву в автобусі.

Товариства мені не бракувало, бо я швидко пізнала моїх сусідів. Багато з них їхали принаймні половину дороги, і це були молоді люди, які шукали зміни оточення або їхали, як я, для розривки. Між нами витворилась дружба. Ми обмінялися адресами, і якби хтось із нас коли був в околиці другого, треба обов'язково зупинитись на відвідини.

Часто я хотіла робити знімки, але з цим треба бути дуже уважним. Якщо їдеш попри щось, не знімай, хіба що можеш на метер змряти світло і наставити швидкість затвора на 1/500. Інакше є велика можливість, що знімка буде замазана. Я багато знімала і часто пересідала в різні місця, щоб якнайкраще бачити. Найкраще місце показалося праворуч від водія автобусу, з самого переду. Там видно вправо і вліво і є більше часу наставити апарат.

Спереду мені було цікаво сидіти також, бо багато розмовляла з водіями автобусу. Вони що шість годин мінялися, і кожен зокрема знав свій терен. Вони з приємністю пояснювали, що в даній околиці знаходиться...

Найголовніше у такій прогулянці виробити собі самопевність, що витримаєш поїздку. Трохи зусилля з твого боку, і напевно витримаєш. Не тільки витримаєш, але й добре відпочнеш та забавишся!

Ксенія Одежинська

Рисунки виконала пл. розв. Арета Бук

В парку В. Діснея

**В гостині у Пластовій Станиці
Лос Анджелес.**

Каліфорнія із вікна автобусу

Фото — Ксені Одежинської.

ЩО

ЧИТАТИ?

“Смерть” — Бориса Антоненка-Давидовича, накладом “Української Видавничої Співки”, Лондон, 1954, стор. 130.

1920 рік. Рік, який остаточно вирішив вислід визвольної боротьби. Рік перемоги більшовиків і партизанської боротьби решток Дієвої Армії УНР. На цій історичній тлі автор повісти “Смерть”, Борис Антоненко-Давидович, описує переживання Костянтина Петровича Горобенка, українського комуніста.

Горобенко, колишній боротьбіст, приступає до РКП(б). Його душа за це переслідуює. “Більшовик!” — це зовсім не те, що “комуніст”, — це термін новий і Кость при звичаївся до нього відразу, навіть зріднися з ним. А ось із “більшовиком”, себто з тим самим більшовиком, що за недавньою термінологією — на вістрях багнетів “ніс з півночі, з Росії на Україну — ні!” Власне для цієї проблеми хоче знайти Горобенко розв’язку.

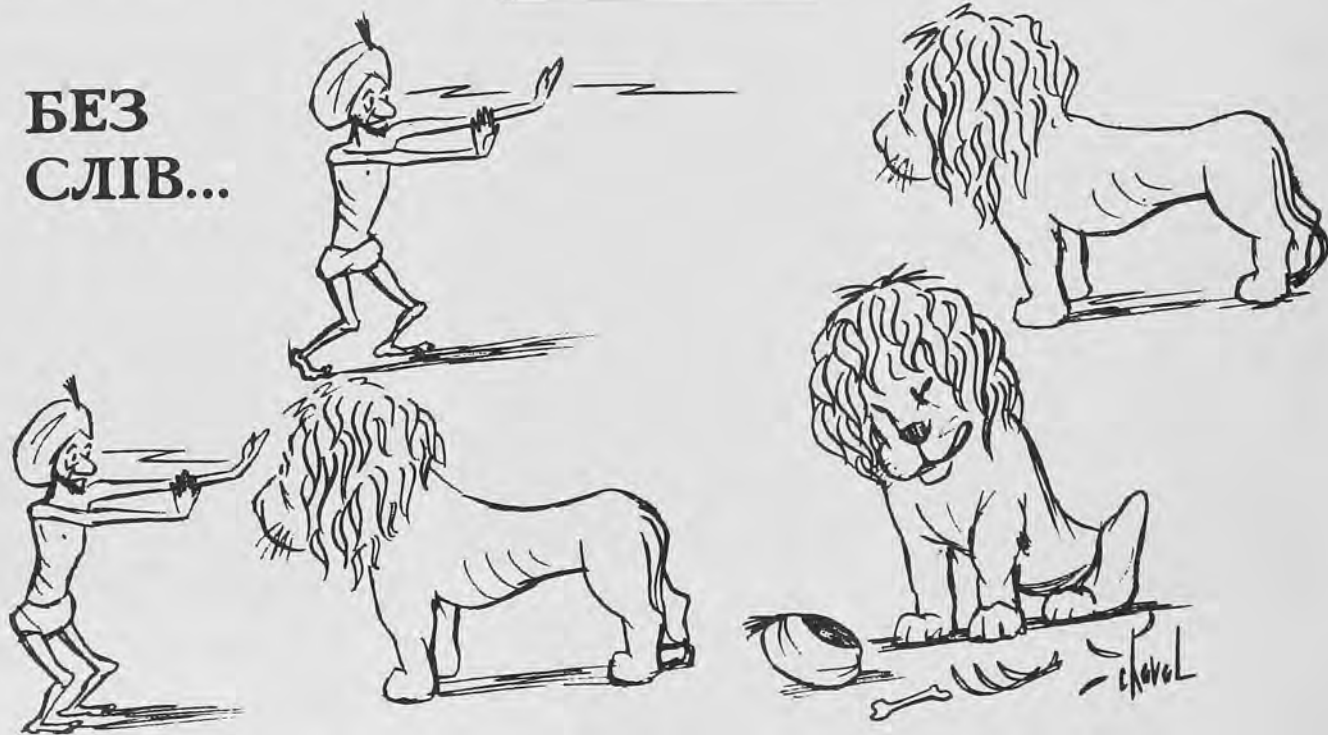
Він бачить, що він різниться в багато чому від своїх “товаришів” (у більшості москалів). Найбільше дратує його їхній брак розуміння національних потреб українського на-

селення. Але він здушує своє сумління і несамовито пробує доказати, що він таки більшовик. Під час невдалих виборів на колгоспі він таврує людей, які порушили справу топтання української мови і культури та зобороняє людям при кінці зборів заспівати по “Інтернаціоналі” — “Отче наш”. Та він далі не почуває себе більшовиком. Нарешті він доходить до висновку, що стане справжнім більшовиком лише тоді, коли розстріляє уєнерівського повстанця, або принаймні “куркуля”. Щоб виконати це завдання, яке він сам собі завдав, Горобенко добровільно зголошується на виправу проти українських повстанців. Зазнавши невдачі, комуністи беруть шість заможних селян і готуються їх розстріляти. Один селянин кинувся втікати, і його він прикладом рушниць вбиває. Автор закінчує повість оптимістичним описом Горобенкової душі й українських степів, але це тільки задля цензури. Справді кожна думаюча людина може бачити, що вбивство невинного неозброєного селянина не може розв’язати конфлікту Горобенка, а навпаки лише загострила його, та що в нього вже ніколи не буде внутрішнього спокою.

Стиль автора економний. Нема багато зайвих описів, а психологічні конфлікти майстерно побудовані (напр. Горобенкові погляди щодо українського села, стор. 122). Тому повість “Смерть” мені назагал подобалася.

Юнак Роман Ващук

БЕЗ СЛІВ...

ПЛАСТОВИЙ МЕТЕОРОЛОГ

Усі говорять про неї, щодня є звітлення в пресі, радіо та телевізії, критикують, нарікають — а ніхто не може її змінити. Що це? Погода.

Сучасні метеорологи кінчають університети, роблять докторати, списують і зарисовують тонни паперу, користуються сателітами, електронічними мірилами, сейсмографами, заповідають погоду (не завжди влучно) на день, тиждень, місяць, рік, а навіть декади — часами їм вдається, часами ні. Питання погоди завжди пекуче, і ми часто думаємо під час дня: “Буде погода?” “Буде завтра дощ чи сніг?” “Чи в неділю буде тепло?” і т. п.

Колись наші предки мусіли бути самі для себе метеорологами і на підставі обсервацій та старих приповідок віщувати собі погоду.

Те саме торкається пластунів у таборі, де не часто можна дістати місцеві газети, радіо нема, телевізії також. За старими приповідками на західній півкулі й двома календарами тяжко зорієнтуватися — залишається пластунові лише “проорокувати” погоду із спостережень у природі.

Сидите при ватрі чи вогнику — вже є показчик на завтрашню погоду. Коли дим ватри йде простою колюмною вгору, буде погода, коли стелиться землею і кусає вас в очі, буде дощ. (Це той сам принцип, що барометер: тиск повітря на живе срібло, “барометер падає” — буде дощ. Барометер “іде вгору” — буде погода).

З високим тиском повітря комахи літають високо; коли надходить буря або дощ, тримаються землі. Тому, що комах тяжко побачити, слідкуйте за ластівками, що ловлять комах у повітрі. Коли ластівки літають високо, буде погода, низько — дощ.

Страви варяться довше при низькій тиснені і тісто добре не росте — так, що коли буде спізнений обід у таборі, можна проорокувати дощ (хіба що інтендант привіз пізно харчі або пані з кухні заспали — тоді може бути погода).

Коли на траві увечорі чи над ранком є роса або приморозок (і таке буває в таборах у горах) — знак, що буде погода. Як зранку у горах мряка йде колюмнами вгору (колись казали “відьми у казанах варять”) — буде певний дощ. Зате коли мряка опадає до землі — погода на цілий день.

Коли вночі небо чисте, місяць ясний і зірки блискучі — погода на другий день, але як місяць “блідий” або має ковнірчик чи перстень

довкола себе — приготуйте дощовик.

Під час дня слідкуйте за кольором неба, якістю хмар та напрямом вітру.

Червоне небо зранку — буде гарний лагідний день без вітру; червоне небо при заході — буде вітряний день завтра, а може й дощ.

Білі баранчики на небі (хмари) проорокують дощ, великі, лапаті, темні зі споду хмари приносять бурю. Напрям вітру може вам також сказати, чи буде дощ, але тут справа в тому, де ви таборуете, чи над Атлантийським океаном, чи Тихим (Пацифік).

Західний вітер (за винятком Каліфорнії і Фльоріди) звичайно приносить суху, чисту, холодну погоду, а східний вітер звичайно звістує дощ. Вітер з півночі приносить сухі холодні дні, а південний — гарячі дні й часто дощ чи бурі.

Коли ви на мандрівці, а хочете знати, звідки віє вітер, дивіться на корови на пасовищі — вони завжди стараються стояти задом до вітру.

Хтось, хто мав колись зломану руку чи ногу, може відгадати, коли буде дощ, бо перед дощем “ломлять кості”; те саме можуть зробити люди хворі на артрит.

Якщо йде дощ, а в калабаньках творяться “бульки”, можете сміливо проорокувати слоту.

Коли вліті є кілька днів безперервної спеки і згодом зірветься вітер або настане повна тиша, прив'язуйте добре шатро і обкопуйте довкола, — може надходити буря.

Ціла природа старається оборонитись і приспособити себе до бурі. І так листки на деревах обертаються сподом догори — знак, що буря прийде за 12 — 24 години. Деякі квіти затюлюють свої пелюстки.

Мурашки перед бурею будують мури довкола своїх муравлищ, щоб дощ не затікав, і годину перед дощем ховаються у свої гнізда; так і комахи стараються заховатись під листки дерев.

Усі звірята більш активні 24 год. перед бурею. Великі, як сарни, більше їдять перед бурею, менші шукають затишного сухого сховку, щоб вода їх не залляла.

Перед самою бурею ціла природа затихає, вітру часто нема, птахи і комахи не літають і не видно ніякої тварини.

Свійські тварини відчувають наближення бурі, стають неслухняні й нетерпеливі.

Людина також перед бурею відчуває неспокій і пригноблення — тому не дивуйтеся

Різне та цікаве

Миша любить сир, але це не є її найулюбленіша страва. Після різних перевірок досліджено, що цей член родини гризунів воліє чоколаду над усі інші присмаки!

Часто чуємо, що лев, нападаючи, кричить. Це неправильно, бо як і всі коти, леви якнайтіхіше підкрадаються і ловлять свою здобич.

злому гуморові вашого бунчужного в тому часі.

Але зате коли побачите у лагідний вечір чи ніч блискавки на небі, не журіться — це пророкує погоду.

А на закінчення даю вам одну важливу пораду — тримайте дощовки в поготівлі, бо як кажуть французи: одна показка — це випадок, дві — припадок, але три, то вже певний дощ.

Розбанич

Найвчасніший компас, про який ми знаємо, з'явився в Китаї більше ніж 1700 років тому. Його уживав імператор для прикраси королівського повозу. Компас складався з металевого чоловічка, який стояв на рухомій підставі з магнітною поділкою. Але стрілка показувала на південь, а не, як тепер, на північ.

Звичай віддавати почесний привіт — салют почався ще в лицарських часах, коли лицарі носили панцери. Голови їх були захоронені шоломами, а лице козирком. Коли два лицарі зустрічалися, вони мусіли піднести свої козирки, щоб побачити, чи зустрілися з приятелем, чи з ворогом.

Ця звичка перенеслася аж до доби, коли вояки не носили панцерів, а звичай вітання салютом залишився як частина військового порядку.

Рисунки виконала пл. розв. Арета Бук.

“ЗА ВЕСЬ СВІЙ ВІК ВІН НІ РАЗУ НЕ ПОНЮХАВ КВІТКИ...”

“За весь свій вік він ні разу не понюхав квітки. Ні разу не глянув на зірку. Він нікого ніколи не любив...”

Пригадуєте? Так розповідає про одну “ділову людину” мудрий Маленький Принц із казки Антуана де Сент-Екзюпері. Безперечно, є глибоке пов’язання — хоча не завжди його бачимо — між здатністю людини бачити й розуміти красу довколишнього світу і її душевною щедрістю.

Ось лежить він перед нами — цей зелений, синій, цей жовто-гарячий світ природи. Чим він нас захоплює? Невпинним рухом? Грою форм, збуків, барв? Вічною тайною народження, життя і смерті?

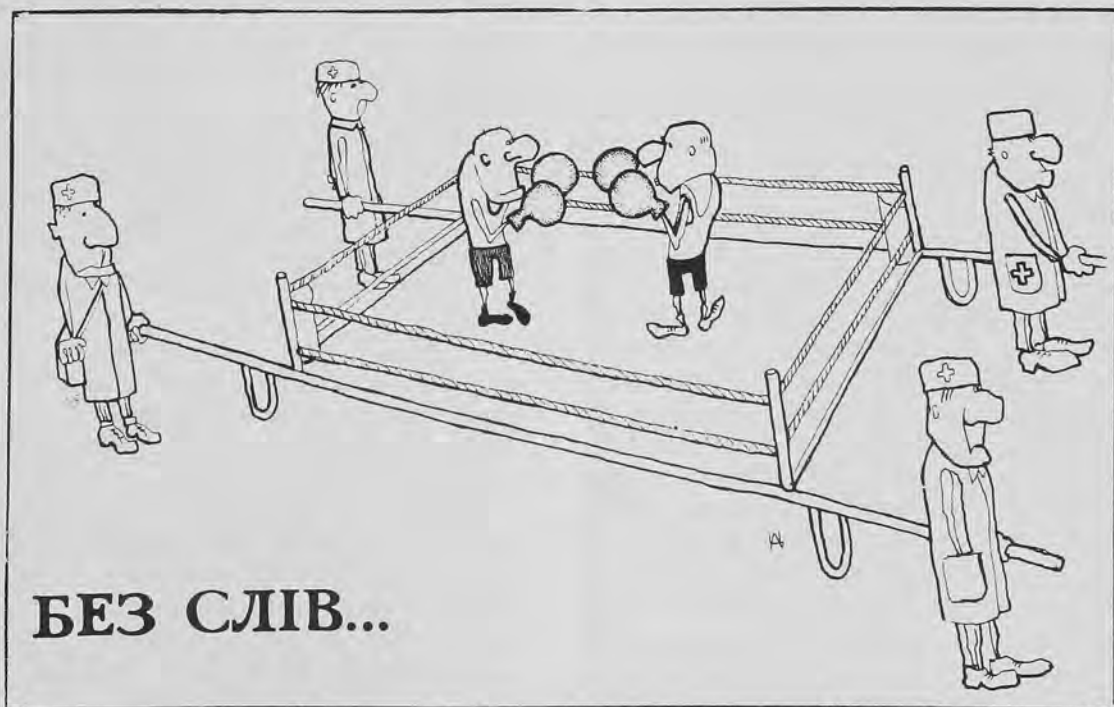
Природу треба любити і поважати її закони та звичаї. Пам’ятати, що перш ніж стати її господарем, мусимо навчитися бути її гістьми — делікатними, чуйними і вдячними.

І гай, і річка обійдуться без нас. Та чи ми можемо обійтися без них?

Серед багато радостей, даних людині, є одна доступна кожному. Першого чудового дня, маючи час, залиши коло своїх щоденних клопотів і піди у природу, туди, де сонце пробивається крізь гілля дерев, лягає на зелені трави ясними рухливими плямами; де птахи, ящірки, мурахи живуть своїм потаємним, окремим від нас, людей, життям. І нічого, здавалося б, особливого не трапиться з тобою того дня, а засипляєш увечері щасливим...

...А є люди, які не знають, чому йти до лісу, коли ягоди вже відійшли, а гриби не почалися. Є люди, для яких річка лиш тоді річка, коли в ній можна ловити рибу. Вони з розмахом розташовуються “на лоні природи”. Раз — і над тихим плесом виростає гора багажу, два — і горить вже багаття, а їдкий дим стелиться над водою і травами. А тим часом десь у заростях пташка вчить літати своїх пташенят, маленький павучок тче своє павутиння, закінчуючи почату вчора роботу, і крапля роси тремтить у срібних тенетах... Але ті біля вогню нічого цього не бачать. Вони не мають часу, бо саме досмажують привезені харчі. І тиха вечірня зоря — може такої більше й не буде ніколи в їхньому житті — так само нічого не скаже їхнім байдужим очам і сліпому серцю.

З журналу “Ранок”

СВІТ "КРИЛАТИХ" СЛІВ

СФІНКС. У Єгипті в пустині, недалеко від трьох великих пірамід на високому підмурівку лежить дивовижна кам'яна фігура з тілом лева і головою жінки. Жовніри Наполеона стріляли кілька разів в обличчя постаті, цим спотворили її трохи, але загадкова посмішка Сфінкса збереглася і досі чарує всіх, хто її бачив. Сфінкс символізує могутність фараона. У давнині грецькі мореплавці багато розповідали вдома про загадкову потвору. І так Сфінкс став героєм грецького міту. Греки уявляли собі його дещо іншим — в їх уяві він був крилатий.

Сфінкс — думали греки — жив поблизу міста Фіви і всім мандрівникам постійно подавав загадку: "Вранці на чотирьох ногах, опівдні — на двох, а увечорі — на трьох. Що це таке?" Ніхто не міг розгадати загадки і Сфінкс убивав людей. Тільки один Едіп дав правильну відповідь: "Дитина, доросла людина, дідусь": Почувши відповідь Едіпа, Сфінкс із розпачу кинувся зі скелі.

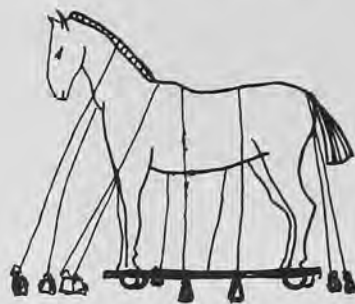
А слово "сфінкс" набуло переносного значення. Так називають загадкових людей, або незрозумілі явища.

ТРОЯНСЬКИЙ КІНЬ. ЛАОКООН. Коли Паріс викрав прекрасну Олену (дружину Менелая), розлючений цар Спарти задумав помститися троянцям. Він зібрав велику флоту й довго облягав Трою. Багато жертв було в обох арміях, здавалося облозі не буде кінця.

І раптом троянці побачили з мурів свого міста, що греки збираються додому. Греки підняли вітрила й відплили. Троянці повірили, що спартанцям набридла безконечна війна. Але на березі, на місці грецького табору залишилася велика дерев'яна споруда — кінь. Троянці здивувалися і почали сперечатися: навіть греки його збудували?

До царя Пріама привели полоненого грецького воїна Сінона, який переконував, що

він утік з табору греків тому, що його хотіли принести в жертву богам на те, щоб уцух вітер. Троянці розпитували Сінона про дерев'я-

ного коня, а полонений переконував, що його збудували спартанці, як дарунок богині Атені. Вони вирішили, що коли троянці знищать коня, прогнівають богиню, а якщо візьмуть коня у місто, милість Атени буде по їхньому боці.

У відповідь на це пролунав голос Лаокоона, мудрого жерця, якого поважала вся Троя: "Не слухайте цього шпигуна! Його підслали вороги, щоб нас усіх погубити. Боюсь я данайців ((греків), навіть коли вони дарунки приносять. Спаліть коня!" І Лаокоон вдарив списом у дерев'яну потвору. Але раптом море викинуло на берег дві змії, вони кинулися на дітей Лаокоона. Усі завмерли від несподіванки, змії задушили дітей і Лаокоона й сховались у храмі Атени.

— Боги покарали Лаокоона! — вигукнув Сінон серед загальної мовчанки. — Він хотів знищити священного коня Атени! — казав полонений. Троянці повірили полоненому. Вони привезли коня в місто. Поставили перед храмом Атени.

Вночі Троя спала мирним сном. Опівночі в морі спалахнув сигнальний вогонь: це поверталася грецька флота. Греки зайшли до мурів Трої. А Сінон підійшов до коня і тричі стукнув в його черево.

— Виходьте! — сказав, — наші вже близько!

І тоді з коня вийшли воїни і під проводом Одиссея вони пов'язали сонну варту, випустили у Трою грецьке військо. Греки швидко здобули Трою, спалили й зруйнували її. Так скінчилася троянська війна.

Не дивно, що троянського коня і досі згадують, коли мова про підступні наміри. У такому ж значенні уживають вислів "дари данайців". Донині хвилюють людей численні поеми, картини про Лаокоона, про трагічну смерть його дітей та самого жреця.

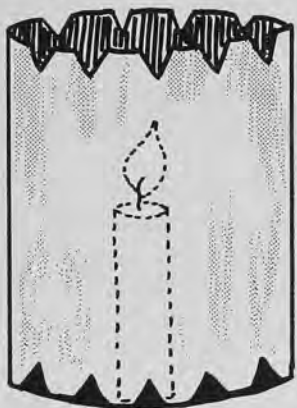
Т. Г.

ІЗ ПРАКТИЧНОГО ПЛАСТУВАННЯ:

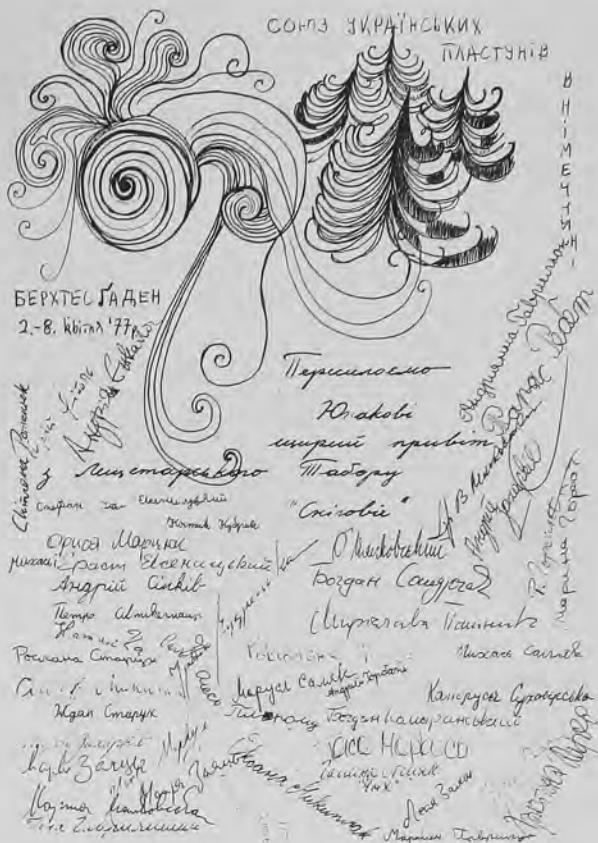
КУХОНКА ДЛЯ ПРИГРІВАННЯ СТРАВИ

На мандрівці чи на курінній прогулянці їжа є завжди одною з найголовніших передумов доброго почування і витривалости на фізичні невігоди. Звичайно ми мандруємо більшим гуртом і варення їжі є спільним ділом. Але трапляються й такі дні, коли ми здані на своє власне прохарчування або треба нам приготувати полуденок чи перекуску на одну-дві особи. Ось вам тут практичний і перш усього дуже простий спосіб це зробити.

Візьміть одну з більших пушок, напр. з овочевого компоту (який ви спершу з'їли), бо ці пушки легко промити. Відкрийте верх пушки, як звичайно, а відтак відчинячем до пушок пива поробіть трикутні вирізи, як бачите на рисунку. Вкладіть свічку в середину пушки і прикріпіть її добре до дна. Кухонка готова!

Можете на ній, уживаючи верха менажки або маленької сковороди, всмажити 2 яйця чи бараболяники, пригріти м'ясо з консерви або смажити маленькі палянички з муки, води й яйця чи з налисникового тіста. Можна також всмажити т. зв. "гамбургери" чи "гарячі песики". Спробуйте при найближчій нагоді використати таку кухонку і... смачного!

Ваші заощадження складайте, а позички на всякі потреби беріть у фінансовій установі, що їй на ім'я:

**УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА
КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
“САМОПОМІЧ” У ДІТРОЙТІ**

ТРИ БЮРА ДЛЯ ВАШИХ ПОСЛУГ

НА ЗАХОДИ МІСТА
7346 Michigan Avenue
At Tarnow
Detroit, Michigan 48210
Tel.: 841-2390

Y BOPPEHI
28792 Royan Road
arren, Michigan 48092

**In The King Plaza Just South of 12 Mile Rd.
Tel.: 573-7074**

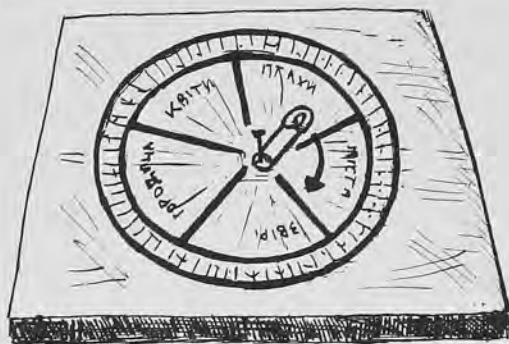
ГОЛОВНЕ БЮРО
11838 Jos. Campau Avenue
Hamtramck, Michigan 48212
Tel.: 891-4100

Щадіть — Позичайте — Обезпечуйтеся.

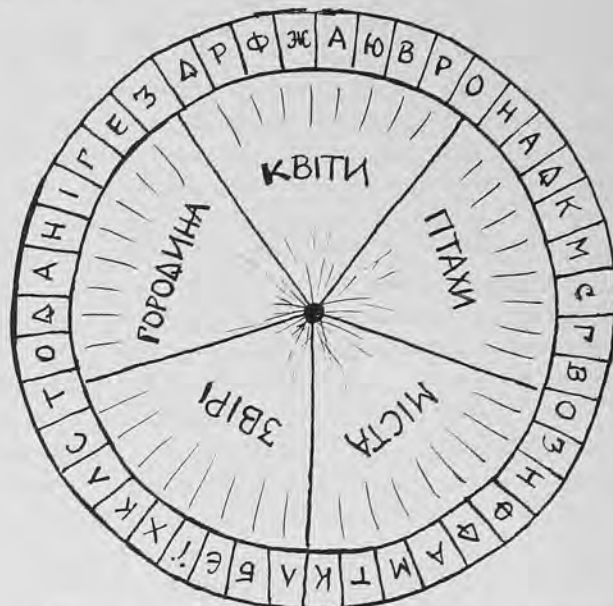
ГРА НА ДОЩОВІ ДНІ...

Гру цю можна грати, вживаючи різних тем і категорій.

Матеріали: дошка до гри (рисунок ч. 1), шпилька і аграфка. Шпильку треба встромити в аграфку і всадити в саму середину дошки (рисунок ч. 1).

Правила гри: Перший грач крутить "аграфку". Аграфка зупиниться, показуючи на одну якусь категорію. Грач знов крутить і тим разом дивиться, на котру букву аграфка показує. Ось наприклад аграфка зупинилася на категорії птахи і букві "д". Грач тепер має назвати птаха, який починається буквою "д", наприклад, дятел...

Назв не можна повторювати; а коли аграфка зупиниться на лінійці, грач може вибрати одну з двох.

Точкування: Рахується одну точку проти грача, коли він не може придумати якоїсь назви. Той, хто має п'ять точок, випадає з гри. Той грач, який має найменше точок при кінці гри, виграє.

НАШІ ПРИЯТЕЛІ

Ми одержали листа від директорки Школи Українознавства при Українському Народному Домі в Трентоні такого змісту:

"Дорога Подруго!

У нашій школі 11 класа мала завдання скласти хрестинівки.

Можне Вам пригодиться?

Також учні 11 кл. видали журнал "Юкі-тут, Юкі-там", весь дохід з розпродажі вони передають на Фонд "Юнака" (3.25 дол.).

Щиро вітаю Лариса Онишкевич — директор

Щиро дякуємо директорці школи й учням 11 класу за їхню пам'ять про "Юнака". Для нас завжди важлива не висота пожертви, а пам'ять про наш журнал, — а особливо коли ініціатива виходить від юнацтва.

У цьому числі на іншому місці подаємо дві хрестинівки учнів 11 класу, а про журнал "Юкі-тут, Юкі-там" напишемо більше в черговому числі. Тут зрадімо лише, що головним редактором журналіка є пл. уч. Всеволод Онишкевич, про якого в цьому числі пишемо в рубриці "Успіхи наших друзів".

Усім Вам щира подяка!

На фестині Ньюаркської Пластової Станції й Окружному Новацькому Святі Юрія, які відбулися 5 червня ц. р. на українському селі в Бавнд Бруку, Н. Дж., мене наділено грамотою з лена Добродія Пласту.

Приймаючи це відзначення, я дуже дякую за нього Крайовій Пластовій Старшині. А схилиючи голову перед пластовим прапором, прошу Всевишнього, щоб помагав Пластовому Проводові гуртувати і виховувати під цим прапором якнайбільше нашої молоді — наше майбутнє.

З цієї нагоди складаю \$20.00 на пресовий фонд "Юнака".

Августина Хома

Спомин з 15 Орликіяди

Здається мені, що зараз по пластових таборах найцікавішою пластовою імпрезою є "Орликіяди", які відбуваються щороку на сході США під патронатом куренів "Орликівців". Вони відбуваються в місяці листопаді на чудовій оселі Народного Союзу "Союзівці". Кожного року завчасу дістаємо матеріали до вивчення, які завжди є на іншу тему. Звичайно яких 4 тижні підготовляємося до "Орликіяди", до відповідей на питання та до мистецької частини.

У суботу досвіта ми виїхали з Бріджпорту. Приморозок і холодно, листя опадає і на деревах можна бачити поронні гнізда, що їх покинули співучі птахи. У дорозі пригадуємо собі вивчені відповіді на питання та жартуємо, щоб мати більше відваги до виступів.

**Хрестиківка із Школи
Українознавства
в Трентоні**

(Склав: Тарас Микитин)

Хрестиківка містить в собі
імена 20 українських князів.
Скільки ви можете знайти?

Зліва до права стоять: Марійка Тарасюк, Ліда Пелешук, Наталка Болонна, Оксана Тромса. Зліва до права сидять: Зося Комарницька, Оля Болонна і Люба Романів.

Вкінці доїхали на місце реєстрації — і початок виступів та змагань. Приємно бачити, як подружки й друзі стараються одні одним помагати, щоб лише гарно все вдалося. Наш самостійний гурток "Гуцулки" добре вивчив питання і свої точки в мистецькій частині. Але коли ми побачили виступи інших юначок і юнаків, то взяла нас тривога: "Як ми вив'янемося?" І ось поклінали нас на сцену. На питання відповіли добре, але ще чекає нас мистецька частина. І це вийшло можливо — але що скажуть судді? У журі сидить десять осіб, і всі пильно стежать за виконавцями, за їх рухами і відповідями, бо хочуть справедливо і по-пластовому нас судити. А ми знаємо, що це не легка справа.

По довгих змаганнях — кінець, збірка, апель і проголошення вислідів. На залі понад 400 осіб, але тихо, спокійно, а наші серденька "тьох, тьох".

І нагло голова журі пл. сен. М. Курчан виголошує: "Перше місце добув самостійний гурток "Гуцулки" з Бріджпорту, Конн.". Я не знала, що сказати, а мої подружки танож замілили на хвилинку, а відтак крик, сльози радості, цілування, gratulacii — хвилини радості, які не забудуться ніколи в житті!

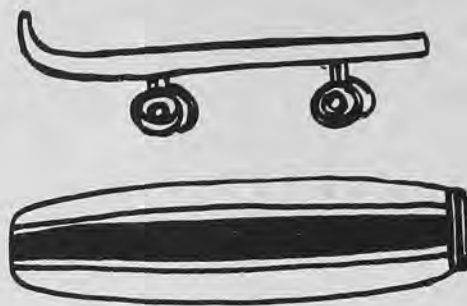
На закінчення гимн "Орликівців" і від'їзд домів. Прощались ми радісно з подругами і друзями з інших станцій з надією, що зустрінемося знову на другий рік. Тому, дорогі подружки і друзі, хто може, їдьте на "Орликіяду", беріть у ній участь, а напевне ніколи не пожалієте. А куреням "Орликіяди" під проводом пл. сен. А. Копистянського велика честь і подяка від нас за їхню муравлину працю для пластової молоді та української справи.

**пл. розв. Ліда Пелешук,
Бріджпорт, Конн.**

Б	В	С	Е	В	О	Л	О	Д	Г	П	Т	Ю	Я	Г	О	Л	Ь	Е	Х	Ю
А	Х	З	У	Ф	Ш	В	О	Л	О	Д	И	М	И	Р	К	О	Ч	С	Т	Я
Ц	С	Щ	К	З	У	Ю	Г	Ь	Б	Ю	У	А	М	П	Г	П	Ф	Г	О	О
Н	И	К	А	Я	Р	Г	Е	А	Р	У	Р	Я	Р	О	С	Л	А	В	Х	С
Л	А	Ч	О	Т	Е	В	Ч	І	Х	Н	І	И	О	Л	І	Е	Н	І	С	Ь
Ж	Н	Й	К	Л	И	Щ	Й	С	П	Г	Ж	Л	М	С	З	Ф	Д	Л	Ь	М
С	Д	Х	О	Р	Ь	К	И	Ї	О	Г	И	Ф	Е	И	У	Н	Р	Ч	К	О
А	Р	Є	О	З	Е	Д	Н	Р	И	Н	К	Л	У	С	Д	Й	І	Є	Л	М
Г	І	Х	Е	Щ	Б	А	І	Л	А	О	М	И	Х	А	М	О	Н	О	М	И
Ь	Й	Л	У	Я	М	Г	П	Д	Й	І	Ч	Е	Г	Х	С	П	Л	Н	С	С
Л	І	Р	Ш	О	Ж	Л	У	Г	И	Є	Б	О	Л	О	К	Я	Х	О	Л	Л
О	З	Ю	Р	Є	Ь	Я	Ф	К	Р	С	В	Я	Т	О	С	Л	А	В	К	
Л	К	У	П	В	З	И	Й	Л	Є	Я	Ю	Б	І	Х	В	П	С	Т	А	Х

“ДОШКА НА РОЛИКАХ” АБО “СКЕЙТБОРД”

Наші молоді читачі, а принаймні добра частина з їх знає напевно, про що мова і що таке “скейтборд”. Цей спортивний прилад бачимо десятки разів на кожній спокійній вулиці Північної Америки, а ми певні, що він також відомий в інших частинах світу.

У Північній Америці дошка на роликах стала дуже популярною, і тисячі хлопців юнацького віку годинами випробовують свої вміності, їздячи на дошці, хто як вміє найкраще. Кожне спокійне місце, покрите асфальтом, кожна похила вулиця дає можливість вправлятися у цьому спорті, а подекуди є до того спеціальні площі або їзді, подібні до перегонів на роверах.

Там, де є саме такі їзді чи арени, можна випозичити дошку, а як вимогу безпеки шолом і охоронячі на лікті й коліна. Кошт їзди на такій їзді пересічно 2.50 ам. долара за годину.

Але молоді хлопці, які найбільше цим спортом захоплені, звичайно не мають на такий “люкс” грошей і використовують вулицю біля дому, спортивний майдан біля школи чи інше пригоне місце. З приходом весни гурніт роликів розноситься в кожному місці, де живуть молоді хлопці, і часто водії авт мусять добре ввантажити, щоб не наїхати на аматорів “скейтборду”. А все ж цей спорт не лише небезпечний з уваги на вуличний рух, але також через незручність чи не-

знання, як вдержати рівновагу. В останньому році було зголошених біля дві тисячі випадків їзди на “скейтборді” в лінарях США. Які це випадки були і чи залишили сліди — невідомо.

“Дошка на роликах” — це наш свідомий переклад для цього спортивного приладу — як інакше назвати “скейтборд” по-українсьому, хай скажуть мовознавці. Але життя і розвиток спортивних зайнять ставить перед нами щораз нові питання, як називати ці нові спорти українською мовою, щоб не користуватися чужими, хоч і загально прийнятими назвами.

Листування

Саскатун, Саск., 23 березня 1977 р.

Вельмишановні Друзі — Члени КПС у Канаді!

У зв'язку з різними письмами і закликами в справі рятування Пластового Видавництва, а зокрема журналів “Юнак” і “Готуйсь”, пропоную подумати над такою акцією:

— Зверніться до всього пластового світу за особистою поміччю.

— Поміч дають ті, які працюють і яких матеріальні умовини на те дозволяють.

— Такий добродій складає кожного року протягом п'яти років, по 100.00 дол.

— Приєднати таких добродіїв бодай сто осіб, тоді така поміч забезпечить журналам існування.

Можливо, що моя сугестія виглядає на фантазію. Однак, справа великої ваги і престижу вимагає жертви. Її прошу взяти до уваги на засіданні КПС. Для таких жертводавців можна б організувати щось в роді клубу чи чогось подібного і видавати членську виказку.

Щоб започаткувати цю акцію залучую чек на 100.00 дол., як вплата на 1977 рік.

З пластовим привітом С к о б !

о. В. Івашко

ЗАГАДКА ЗНАЙДІТЬ 20 РІЗНИХ КВІТІВ

(Уклала: Ляля Сенік)

Школа Українознавства в Трентоні

О М А К Ф Я Б А В Я Ѓ Р У Т Л А
Н А Р Ц И С О В І Л К С Р Я Й Ї
Д Н І У Х Т А Л Н М Р З С С Р О
С Ч Ъ Р Т У А Ф Ї Л А М Т Л О К
О К И Ж О В Ч Д Ю К Ч Р Н Ї Р І
Н Ъ М Ї Н Ъ Р З Ъ С А Л Й О Я В
Я Т А О М Ю Х Т А И З И К М Х Д
Ш М К К Г О У А И П Ш У Ц Л А Я
Н Ъ Й И П Б Л Ё І Л С Т Д Я К П
И З У Д А Р Ю О Ц И Е Н Ц Я Л М
К Л Ъ З Ё А Ч Ї Я Л М П О Л Я Я
Ж Ъ Ё О Х Т И С П Е П Х Г С І О
Ш Н Ё В Т К Р Ц Т Я У Ю Ъ П Ф И
Ю У И Г П И Х Т І Ю К М Ц Ч О К
Я М Х Б Х С Ю Н К Б І Я У Н Л Ш
І Т М Л Й К О Ш У Н Е П О Т О О
Ц Я Ъ Ч У В Е Т Ъ В Н Р С А Т Л
Р О А С І Ю Н А У Г Б Х А У В О
У Д Ё П Р У Ж Е Н Ъ Ї М Л Р П В
Т Р Е Б Л О Ш З П Ж С І Н Ч Ю К
С И А П Р Х М Ю Л И П Ч Й А Е Ю
А Ч Л Й З Ё Щ Е М А И З О Б С О
Н Е З Р С Р Б Й Н З Л Ч Ц С П Л
Щ І О Л В А С И Л Ь К И Й З Л В

Замість квітів на могилу

св. п.

д-ра ФЕРДИНАНДА МЕЛЬНИКА

складаємо \$15.00 на пресовий фонд "Юнака"

12-ий Курінь УПУ-он, гурток "Троянди"

Торонто, Канада

Замість квітів на могилу

св. п.

ПЕТРА ПЕНЦАКА

складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"

Пластова Станиця, Торонто, Канада

В пам'ять моїх дорогих

св. п.

МАРІЇ І МИХАЙЛА ПЕТРУНЯКІВ

складаю \$20.00 на пресовий фонд "Юнака"

Марія Петруняк

Торонто, Канада

Замість квітів на свіжну могилу

св. п.

МАРІЇ БЛАЖЕНКО

Матері нашої Подруги Богданки Титли,

складаємо \$25.00 на пресовий фонд "Юнака"

Плем'я УПС-он "Перші Стені", США

В пам'ять моєї Дорогої Подруги

св. п.

МАРІЙКИ МАЛИНОВСЬКОЇ

складаю \$10.00 на пресовий фонд "Юнака"

пл. сен. Люба Гарбачевська-Гілл, Джемейна, США

ДО НАС ПИШУТЬ...

● Дорогий «Юнаге»!

22-ий Курінь ім. Наталі Кобринської в Трентоні відбув свої місячні курінні сходини в жовтні. Сходини були на тему «місяця книжки». Юнажки з нагоди цього «місяця книжки» схвалили переслати Тобі маленький дар на пресфонд.

Ми перепрошуємо за спізнення з цим подарунком, але «краще пізно як ніколи». Скоб! Пл. уг. Ліда Ганінгак — писар, пл. розв. Катя Великорідько — курінна.

СПИСОК ДАТКІВ НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "ЮНАКА"

що вплинули до 30 червня ц. р.

США:

Курені УСП-ів і УПС-ів "Червона Калина" і УПС-он "Чортополохи", США	300.00
Члени Пл. Станиці, Пассейк, на усі журнали	171.75
Плем'я "Перші Стежі", США, замість квітів на могилу св. п. Марії Блаженко, Матері Б. Титли	25.00
Пластприят, Джерзі Сіті	25.00
Августина Хома, Мейпелвуд	20.00
Пл. юн. Андрій, Марко і Тарас Новосівські	13.00
Ст. пл. Юрій Тарасюк, Ірвінгтон	10.00
Пл. сен. Люба Гілл, Дженксон Гайтс, у світлу пам'ять пл. сен. М. Малиновської	10.00
Пл. сен. Микола і Оксана Коропецькі, Балтімор	6.00
Пл. сен. Ростислав Смик, Чікаго	5.00
Пл. сен. о. Іван Прокопович, Дірборн	4.00
Пл. сен. Лариса Онишневич, заробіток учнів Школи Українознавства Трентон	3.25
по \$3.00: пл. сен. Іванна Ганкевич, Йонкерс, пл. сен. Сергій Заполенко, Вашингтон, ст. пл. Богдан Булавна, Балтімор, д-р Із'яслава Заяць, Монтроз, пл. сен. д-р Іларіон Домбчевський, Янгстовн, разом	18.00
по \$1.00: пл. юн. Борис і Таня Яценків, Чікаго, пл. юн. Роман Яремчун, Нью-Йорк, пл. юн. Мирон Залуцький, Адельфі, пл. юн. Орест Ярославич, Бронкс, пл. юн. Олександр Данилян, Мейпелвуд, пл. юн. Ірина Недошитко, Вудгейвен, разом	6.00
Пл. юн. Анна Боб'ян, Йонкерс	0.80
США разом	\$614.80

КАНАДА:

Пластова Станиця, Торонто, замість квітів на могилу св. п. Петра Пенцака	25.00
Марія Петруняк, Торонто, в пам'ять Марії і Михайла Петруняків	20.00
12 Курінь УПЮ-он, гурток "Троянди", Торонто, замість квітів на могилу д-ра Ф. Мельніна	15.00
Родина Саваринів, Едмонтон	17.00
Ст. пл. Рената Хабурська, Торонто	5.00
Ст. пл. Анна і Орест Турчиневичі, Торонто	2.00
Канада разом	\$84.00

ІНШІ КРАЇНИ:

Гурток УСП-он "Відьми", Манчестер, Англія	52.51
Пл. сен. д-р Ярослав Мицко, Ловборо, Англія	5.20

Ст. пл. Леся Мосналь, Набраматта, Австралія	3.82
Пл. сен. М. Баран, Меррінвілл, Австралія	2.40
Пл. юн. Петро і Віктор Ковалі, Мерріландс, Австралія	1.20
Пл. юн. М. і Н. Гуляки, Варрунга, Австралія	1.20
	\$66.33

Усі разом

\$765.13

● Усім жертводавцям складаємо на цьому місці нашу щиру подяку за їхні датки на пресфонд "Юнака". Ці датки допомагають нам у великій мірі продовжати наше видавниче діло.

ПРОСИМО ПОПРАВИТИ

У "Юнаку" за травень ц. р. на стор. 28-ій у списку датків на пресовий фонд "Юнака" подано: Ст. пл. Оля Лагодинська, Барров, Великобританія склала \$38.90. Повинно бути:

"На весіллі ст. пл. Лесі Лешнівської з Н. Мерсером, гості склали на пресовий фонд "Юнака" \$38.90 (£23), а гроші переслала сестр. Оля Лагодинська. Просимо вибачення за цю помилку.

СПИСОК ДАРУНКОВИХ ПЕРЕДПЛАТ

1. Н. Н., США, для юначок у Франції.
2. Пл. юн. Ігор Боровець, Торонто, Канада, для юнака в Югославії.
3. Ст. пл. Христия Синишин, Іслінгтон, Канада, для Товариства Української Молоді при церкві св. Юрія Переможця в Бразилії.
4. Д-р Роман Цурковський, Торонто, Канада, 13 передплат для юнацтва в Аргентині.
5. Максим і Юлія Грибіни, Австралія, для студентки в Австралії, і для двох юнаків в Аргентині.
6. Пл. юн. Ольга Гнатович і пл. юн. Богдан Лапка, Парнсайд, Австралія, для студента в Бразилії.
7. Пл. сен. В. Спесивий, Діксон, Австралія, для юначки в Австралії.
8. Д-р І. Лалак, Стратфілд, Австралія, для юнацтва в Австралії (1 передплата).
9. Пл. сен. Ю. Шилкевич, Фейрі Медов, Австралія, для юначки в Іст Коррімалі, Австралія.
10. Інж. М. Строкон, Австралія, для Сестер Василянок в Югославії.
11. Д-р Б. Томашен, Дапто, Австралія, для юначки в Аргентині.

Разом 24 дарункові передплати.

Усім, що заплатили дарункові передплати щиро дякуємо. Дарункові передплати дають змогу читати "Юнака" юначкам і юнакам, які самі не мають змоги заплатити передплати. Пришліть і Ви дарункову передплату для незможних юнаків і юначок. Поширюймо українське слово серед нашої молоді, передплачуємо українські юнацькі журнали.

Останнє наше повідомлення про дарункові передплати було поміщене в "Юнаку" ч. 4/77.

ОЩАДНІСТЬ

це прикмета кожного доброго пластуна
та кожної доброї пластунки.

ПЛАСУНИ і ПЛАСУНКИ!

Складайте Ваші ощадності
у найбільшій і найстаршій кредитівці
у Торонті

Українська Кредитова Спілка

297 College St. — Toronto 2B, Ont.
Tel.: 922-1402

Пластун Ти, юнак?
ОЩАДНІСТЬ — Твій знак!
Щадити щоденно учись!
Як будеш студент,
Той доляр, той цент
Тобі допоможе колись
Здобути знання, прожиток, ім'я!

- ЗА ОЩАДНОСТЕВІ ВКЛАДИ "Самопоміч" платить 5½% ДИВІДЕНДИ.
- КОЖНА СУМА ВКЛАДУ враз із усіма фондами має своє ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА „САМОПОМІЧ“ У ЧІКАГО

2351 West Chicago Ave. — Tel.: HU 9-0520
Chicago, Ill., 60622, U.S.A.

ЗДОРОВИЙ і СМАЧНИЙ ХЛІБ
та всякі інші печива
випікає

УКРАЇНСЬКА ПЕКАРНЯ
власниками якої є
Анна і Роман Вжесневські

THE FUTURE BAKERY

735 Queen St. West, Toronto 2-B, Ontario
Tel.: EM 8-4235

Праця і ощадність забезпечать
Вашу майбутність!

Пластунни і Пластунни,
учні свято-миколаївських шніл,
складайте свої ощадності у

СВЯТО-МИКОЛАЇВСЬКИЙ КРЕДИТОВИЙ СПІЛЦІ.

Спілка приміщується в будинку
Вашої школи і є відкрита від
год. 10 до 1 по полудні.

4 Bellwoods Ave., Tel.: 366-4529
Toronto, Ont. M6J 2P4

“ПОСІБНИК ЗВ'ЯЗКОВОГО”

можна набути

- в Канаді: у Адміністрації
“Юнака”:

“Yunak” — Magazine,
2150 Bloor St. W.

Toronto, Ont. M6S 1M8 Canada

ЦІНА — \$9.00

**Друкеря
КИЇВ**

виконує
всю
друкарську
роботи.

Друкуємо

- книжки
- часописи
- летючки
- афіші
- весільні запрошення
- фірмові друки

KIEV PRINTERS LTD. — Phone: 363-7839
860 Richmond St. West, Toronto 2-B, Ont.

Хто з Вас подорожує

- літаком ● кораблем ● поїздом ● автобусом
- у Канаді чи поза Канадою

повинен купити подорожний квиток та одержати безплатно потрібні інформації і поради
в українському подорожному бюро

МАРКІЯНА КОГУТА

і

ІГОРЯ КУРИЛІВА

Bloor Travel Agency

1190 Bloor St. West — Toronto 9, Ontario
Telephone: 535-2135 & 535-2136

POSTAGE PAID AT TORONTO, CANADA

If not delivered please return to:

YUNAK Magazine

2150 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada

RETURN POSTAGE GUARANTEED

Ціна: \$1.00

СИНИЦЯ

СОЛОВЕЙ

ЛАСТІВКА

ПІДСНІЖНИК

БАРВІНОК

ФІЯЛКА

БДЖОЛА

“... виховання — це надавання думкам і почуванням якогось напрямку”, — каже Олександр Тисовський-Дрот. Пластова преса саме й сприяє виконанню цього завдання.

Читайте ж і **СВОЄЧАСНО** передплатуйте свої журнали!

ГОТУЙСЬ — журнал новачок і новачоків та дітей до 12 року життя;

ЮНАК — для пластового юнацтва й загалу української молоді;

ПЛАСТОВИЙ ШЛЯХ — журнал дорослого членства Пласту, Пластприяту і загалу батьків, які цікавляться вихованням і громадськими справами.

● Присилайте передплати **З ПОЧАТКОМ КОЖНОГО РОКУ** (до 1 березня!), бо своєчасні передплати уможливають дешевшу пересилку журналів.

● Надсилайте дописи (хроніку, знімки, “молоде перо”, ілюстрації тощо), діліться своїми зауваженнями щодо змісту і вигляду журналів, втримуйте зв'язок з редакціями. Ставайте співучасниками пластового самовиховання.

БОРСУК

ЇЖАК

КАЖАН

БОБЕР

САЙГАК

ЛИС

РИСЬ

ЗАЄЦЬ

ВЕДМІДЬ

ВОВК

КОБРА

ОРЕЛ

СОКІЛ

ГОТУР

ОЛЕНЬ